

Aan alle journalisten die er te goed hebben:
een rustgevende en deugdloze vakantie !

Ook voor *digital natives* heeft gedrukte journalistiek niet afgedaan
Journalist en VVJ naar rechter voor openbaarheid Tihange-conventie
Tientallen freelancers bij Think Media op droog zaad
AXES: nieuwe zoekmachine voor digitale video
De vooruitgangsoptimist in Jan Hautekiet
En Geert Sels heeft nog heel veel te verkennen

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 191 - 10 juli 2015 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

(foto Virginie Lefour /Belgalimage)

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Geloofsbelijdenis van een jonge hoofdredacteur	4-5
Openbaarheid van bestuur gevraagd voor Tihange-conventie	6
VVJ en EFJ vragen bijsturing bescherming bedrijfsinformatie	6
Vernietiging wet op dataretentie ook goed voor journalistiek bronnengeheim	7
Tientallen freelancers bij Think Media niet meer betaald	8
Bezwaarschriften tegen fiscale behandeling auteursrechten ingediend	8
Cijfers over journalistenpensioenen worden herbekeken	8
Fusie Oost-Vlaamse tv-omroep in het slop	9
SERVICE	
Met de perskaart naar Brussel-Luchthaven	5
WK Wielrennen voor Journalisten	5
Big Brother Awards: VVJ-salon over veiligheid en journalistiek	7
Multimedia	10
AXES: handige zoektool voor digitale videoarchieven	11
www.expertendatabank.be	24
IN GESPREK	
Jan Hautekiet: 'Ik bouw vaker dan vroeger een rustpunt in'	12-13
IN MEMORIAM	
Ronny Ceuleers (1946-2015)	14
Jean-Pierre Wauters (1933-2015)	14
IN 1857...	15
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Geert Sels (<i>De Standaard</i>): 'Ik ben de marathonman'	16
ONDER EMBARGO	17
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Klacht van Ann Demeulenaere tegen <i>Dag Allemaal</i>	18-19
Klacht van Rani Hoste tegen <i>TV Familie</i>	19
Klacht van Benjamin Kitobo tegen de VRT	20
Klacht van Filip Rasschaert tegen <i>Het Laatste Nieuws</i>	21
Klacht van Erik en Marina De Vlaeminck tegen <i>Primo</i> en <i>TVgids</i>	22
Klacht van Samuel Friedman tegen <i>Joods Actueel</i>	23

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

De VVJ zoekt voor de uitbouw van een JournalistenLoket een COMMUNICATIEMEDEWERKER (m/v)

Profiel:

- ✓ Digitale duizendpoot: creatief ontwerper van websites, thuis in communicatietools...
- ✓ Inhoudelijk: kennis van de mediasector, feeling met journalistiek zijn een plus
- ✓ Wij bieden aan: een aantrekkelijk voltijds contract tot eind 2015, met mogelijkheid tot verlenging

Contact:

Pol Deltour – pol.deltour@journalist.be – 02 777 08 40 – 0478 38 10 33

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes-Roels
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-roels.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Aardverschuiving

Journalisten zijn harde werkers, en dus komen de zomermaanden voor hen meer dan van pas. Het hoofd even leegmaken, daar komt het nu op aan. Niet met kranten, maar met een goed boek. Zonder nieuwsapp op de smartphone, maar met een tablet vol afleveringen van *Familie of Game of Thrones*. Laat dit meteen een warme oproep zijn aan het adres van chefs en collega's die de komende weken wel van dienst zijn: laat hen die vakantie nemen nu even met rust. Ze hebben er recht op, en ze zullen des te productiever terugkomen.

Voor een pak collega's wordt het hoe dan ook géén rustige zomer. Bij de vier Sanoma-magazines die zopas door De Persgroep zijn overgenomen, maken journalisten zich almaar meer zorgen over hun lot. Bij de magazines van Think Media worden tientallen freelance journalisten op dit ogenblik niet meer betaald. Bij de Vlaams-Brusselse Media is medio juni dan wel een journalistieke ramp afgewend, de toekomst blijft er onzeker en het personeel moet de komende weken vol aan de bak om een eigen toekomstplan uit te tekenen.

Los van die acute dossiers, oogt de toekomst natuurlijk onzeker voor elk van ons. Sinds 15 jaar maken we in onze sector een nooit geziene omwenteling mee. Zopas publiceerde de World Association of Newspapers (WAN) haar jaarrapport over 2014, en dat leert dat de advertentie-inkomsten voor papieren kranten in de voorbije vier jaar wereldwijd met een kwart zijn gedaald. Allemaal geld dat naar internet – vooral Google en Facebook – is gevloeid. De digitale media hebben daarmee de printmedia ingehaald op de advertentiemarkt. En voor de kranten betekent het dat ze nu voor het eerst meer geld verdienen met hun lezers dan met adverteerders. De WAN zelf gewaagt van een heuse "aardverschuiving". Voor lineair tv-nieuws voorspellen andere bronnen overigens zeer parallele evoluties.

Nederlanders hebben de kwalijke reputatie soms wat veel en zinloos te palaveren, maar onlangs zette de mediasector er zich toch aan een interessante denkoefening. De inzet was: waar staan we met onze Nederlandse nieuwsmedia over 10 jaar? Dat leverde een viertal grote scenario's op, gaande van een totale atomisering van de nieuwssector tot een oligopolie van enkele mastodonten. Maak de oefening zelf op www.journalism2025.com.

Over de uitdagingen is het gros van de ondervraagden het nochtans grotendeels eens. Jongeren bijvoorbeeld halen veel nieuws op gratis sites en bij sociale media, en dat noopt ons nog meer dan vroeger tot kwaliteit, authenticiteit en transparantie. Nieuwsmedia evolueren intussen meer en meer naar kleine kernredacties met veel losse medewerkers eromheen, en dat stelt dan weer de nood aan nieuwe vormen van ondernemerschap en begeleiding. Hoe dan ook is en blijft journalistiek maatschappelijk en democratisch van groot belang, wat dan weer impliceert dat ook de overheid verantwoordelijkheid moet opnemen.

Maar laat al dat denkwerk toch maar die te korte vakantie niet vergallen.

Pol Deltour

Geloofsbelijdenis van een digitaal opgegroeide hoofdredacteur

DE TOEKOMST LIGT OOK OP PAPIER

Christophe Degreef
Interim hoofdredacteur
Brussel Deze Week & Agenda

De toekomst van de media ligt niet enkel in digitalisering. Ze ligt ook in een terugkeer naar kwaliteit en traagheid. Daarom willen ook veel jongeren nog altijd een papieren krant of weekblad. Hopelijk dringt die boodschap door in het nieuwe strategisch plan voor de Vlaams-Brusselse Media.

Brussel, 10 juni 2015. Ik ontwaak in de stad, net zoals de Vlaamse oppermarketeer Jan Callebaut. De stad, die lijkt me vertrouwd. Al ruim tien jaar loop ik hier rond, van toen ik student Journalistiek was, en haar leerde kennen. Nadien leerde ik haar nog beter kennen, als journalist voor de stadskrant *Brussel Deze Week*, een job die ik nu zeven jaar uitoefen. Een job ook waarvoor ik dure eden heb gezworen. Journalist worden was een levensdroom, en al op mijn eenentwintigste was ik het. Het ligt niet voor de hand om in crisisjaar 2008 een vast contract te krijgen bij een weekblad, en toch gebeurde het.

Maar vandaag voelt de stad niet vertrouwd aan. Daags voordien is mijn baas, hoofdredacteur Anne Brumagne, op staande voet ontslagen. Dat ging zo: in de vroege ochtend van 9 juni ontstond er op de werkvloer commotie na geruchten over ontslagen. Het was de week dat het 'strategisch plan', dat ons al lang was beloofd, zou worden voorgesteld. Anne was maar net binnen, of ze werd bij ceo Michel Tubbx geroepen. Tien minuten later was ze ontslagen. Ze mocht zich niet verdedigen, laat staan zich formeel verzetten tegen die 'strategische oefening' van Jan Callebaut, en van onze raad van bestuur.

Zoiets doe je zelfs een bankdirecteur niet aan, denk ik tot op vandaag nog.

Weken gaan voorbij. Radiostation FM Brussel werd afgeschreven, en gered. Michel Tubbx is ontslagen, maar zijn geest waart nog rond. Werkgroepen werden opgericht, het personeel krijgt inspraak. Maar niet over de vraag of die verregaande digitalisering, toch de kern van het plan-Callebaut, wel nodig is. Tussen haakjes: in de 'marktstudie' die Jan Callebaut ons voorschotelde en die diende als doorlichting van onze Vlaams-Brusselse Media, werd de vraag ook niet gesteld.

Ondertussen zijn we begin juli. Na een vacuüm word ik naar voren geschoven als hoofdredacteur ad interim van *Brussel Deze Week* en *Agenda*. Ik lijk het vertrouwen te hebben van de overige bazen van de Vlaams-Brusselse Media, van de raad van bestuur en – het belangrijkste – van het personeel. Er volgen vergaderingen, en plots geniet ik het voorrecht om vanop een geprivilegieerde stoel de veranderingen bij de Vlaams-Brusselse Media gade te slaan. Ik kan ze zelfs in bepaalde mate sturen.

Daarbij lijkt het aartsmoelijk om uit te leggen wat ons – mensen van *BDW* en *Agenda* – drijft. Het is journalistiek, maar van onderuit. In de plannen van Callebaut en Co., en ook in de geesten van anderen, is journalistiek iets dat opgelegd wordt: door de actualiteitsstroom, door bazen, door het web, door het ene feitje na het andere. Het is een vorm van journalistiek die bestaat, maar waar wij het grotendeels oneens mee zijn. Want voor ons is journalistiek: door de stad dwalen, observeren, zien wat er leeft. Nadenken, nadenken en nog eens nadenken.

Lezen, lezen en nog meer lezen. Je eens omdraaien, om te zien hoe de zaak er vanuit een ander oogpunt uitziet. Tegendraads doen, op een persconferentie met de verlegen muurklevers spreken, en nadien een totaal andere invalshoek belichten.

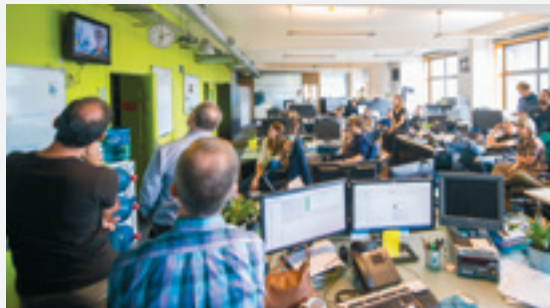
En vooral: twijfelen, want zonder twijfel bestaat er geen vrijheid. Oeverloos hebben we het al proberen uit te leggen, vergeefs zeggen we het tegen wie het horen wil: *wij willen geen eenheidsworst*. Het probleem: de

Jan Callebauts van deze wereld willen dat wel, want ze zien vooral hoe nieuws 'verkocht' kan worden. En ze zien niet hoe belangrijk ook gunstige omstandigheden zijn om nieuws te maken. Wat het nog erger maakt, is dat een schrikbarend aantal mensen die zichzelf journalist noemen, het net zo zien. Of ze houden gewoon hun mond als de marketeer begint.

Pervers mechanisme

Luddieten zijn we niet, bij *BDW* en *Agenda*. Ook al hebben we in het verleden misschien te veel vastgehouden aan onszelf, zonder echt goed uit te leggen wat we doen. Digitalisering, goed, maar dan wel met zin voor wat we nu doen – kwaliteitsjournalistiek brengen – en het ritme dat daar onvermijdelijk bij hoort. Dat is in geen schema of powerpoint te vangen, maar het resultaat van een lang proces. Een proces, dat veel ouder is dan mezelf. Een proces ook dat ik langzaam aan heb mogen leren kennen, en dat ik me op mijn manier heb eigen gemaakt. Voor het goed van de krant, en van de samenleving.

Ik koester de hoop dat het kan blijven bestaan, ook al ben ik gestopt naïef te zijn. Er zijn in de journalistieke wereld gewoonweg te veel mensen die het anders zien. Te veel mensen vinden die verregaande digitalisering 'avant-garde'. Tegen hen zeg ik: ik ben 27, en als digitaal opgegroeide

De redacties van de Vlaams-Brusselse Media eisten en verkregen het ontslag van ceo Michel Tubbx.

(foto Filip De Smet /Belgalmage)

ligt de 'avant-garde' meer in de terugkeer naar kwaliteit en traagheid. Praat eens met jonge mensen, en vraag hen echt hoe ze met media omgaan. Die smartphone, dat is maar een gadget. En, trouwens: ik ken genoeg leeftijdsgenoten die er geen hebben. Ook zij willen een papieren krant, een weekblad.

Hoe meer we journalistiek linken aan het internet, hoe haastiger we het maken, en hoe futieler de inhoud dreigt te worden. Er zijn uitzonderingen, zeker, maar grosso modo is het wel zo. Omdat het mechanisme dat achter zulke sites zit zo pervers is. Je hebt minder mensen nodig, minder unieke individuen en tegendraadse journalisten, om toch meer nieuws te verkopen. Verregaande digitalisering stopt het nieuws alleen maar in een mal. Het is de ultieme gelijkstelling van zaken die niets met elkaar te maken hebben. Een filosofisch interview ziet er dan uiteindelijk hetzelfde uit als een artikel over katten: het is on-eindige *content*, klaar om het leven van mensen ongevraagd binnen te vallen.

De trend is zo sterk dat zelfs niet-winstbeluste media zoals de onze uiteindelijk voor de bijl gaan. Degenen die protesteren – zoals mijn voormalige baas – hebben het dan 'niet begrepen', of ze zijn 'oerconservatief'. Terwijl zij, en wij dus

ook, enkel willen zeggen: met papier heb je tenminste nog een voorzichtige zekerheid dat er een hoofdzakelijk journalistieke drijfveer is. Op papier is de plaats beperkt, waardoor de selectie vanzelf strenger is.

Niet meer zwijgen

Ik ben Annes opvolger, en ik moet me nu staande houden tussen de gladde praatjes en de digitknuffelaars. De Vlaams-Brusselse Media zullen er binnenkort waarschijnlijk anders uitzien, en het is niet zeker of men de papieren versies van onze magazines zal laten voortbestaan. Ik heb hierboven geschetst waar ik het voor doe, wat ik voor ogen heb. En waarom dat belangrijk is. Misschien voeg ik me binnenkort bij Anne, omdat ik ook 'conservatief' zal blijken te zijn. Het zij zo. Maar wie denkt avant-garde te zijn, is vaak de grootste conformist.

Misschien is dat uiteindelijk ook de bedoeling: mensen laten conformeren, door ze conformistisch nieuws aan te bieden. In die zin heeft de eindgebruiker natuurlijk nooit gelijk. Hij moet gewoon zwijgen en slikken, en dat gebeurt in zijn naam.

Zegt de journalist, die niet meer wil zwijgen.

Het mechanisme achter veel nieuwssites is pervers. Je hebt minder mensen nodig, minder unieke individuen en tegendraadse journalisten, om toch meer nieuws te verkopen.'

Met de treinkaart naar Brussel-Luchthaven

Wie tegenwoordig in het station Brussel-Nationaal-Luchthaven moet zijn, vindt toegangspoortjes op zijn/haar weg. Beroepsjournalisten (of stagiairs) kunnen daar voorbij met de NMBS-treinkaart die ze via de VVJ kunnen krijgen. Het validatievignet bevat immers ook een barcode, die door de scan aan de toegangspoortjes wordt herkend. Niettemin geldt dat niet voor de validatiestroken die voor 21 april 2015 zijn verkregen – en dat geldt toch voor de meeste beroepsjournalisten (en stagiairs). Die worden door de scan niet herkend. Geen paniek evenwel: een steward zal de beroepsjournalist sowieso toegang verschaffen tot het station.

Alle beroepsjournalisten kunnen ook kosteloos aan om het even welk NMBS-loket een nieuwe validatiestrook vragen, waarop dan een wel geldige barcode staat. Dat nieuwe validatievignet blijft dan geldig tot eind 2015.

Opgelet: bij sommige validatiebewijzen bevindt de barcode zich aan de achterkant.

Op de luchthaven moeten journalisten aan de toegangspoortjes de lezer rechts gebruiken, met het rode lichtje.

Nog dit. Enkele journalisten die naar de luchthaven van Zaventem spoorden met de trein, kregen van een controleur te horen dat ze de Diabolo-toeslag van iets meer dan 5 euro dienden te betalen. Navraag bij de NMBS leert dat die informatie niet klopt. Wie met zijn journalistentreinkaart in 2de klas naar of van Zaventem reist, moet geen toeslag betalen. Journalisten die in 1ste klas reizen met een biljet met 75% korting, betalen daarvoor een prijs waarin de toeslag wel al zit vervat.

VVJ /AVBB trekt samen met journalist naar rechter

Tihange-conventie valt onder openbaarheid van bestuur

Christoph Meeussen

Wat doe je als journalist wanneer een minister pertinent weigert om maatschappelijk bijzonder relevante informatie bekend te maken? Dan trek je desnoods naar de rechtbank, met de wet op de openbaarheid van bestuur in de hand. Gelukkig steunt de VVJ en de Belgische journalisten-koepel AVBB mijn démarche.

De VVJ /AVBB heeft samen met mij een rechtszaak aangespannen tegen minister van Energie en Leefmilieu Marie-Christine Marghem (MR). De minister weigert aanhoudend om het zogenaamde Tihange-contract openbaar te maken. Meer nog: ze weigert zelfs om de bevoegde Federale Beroepsinstantie te laten onderzoeken of haar standpunt wel rechtmatig is.

De Kamer van volksvertegenwoordigers besliste onlangs om de kerncentrales Doel 1 en Doel 2 tien jaar langer open te houden. Juridisch is de zaak evenwel nog niet beklonken, en zowel de overheid als de uitbater wil harde afspraken maken over (onder meer financiële) garanties. Die regeling zal mogelijk worden gebaseerd op afspraken die de vorige regering ook al met Electrabel/EDF maakte over Tihange 1.

Die conventie wordt nu zo geheim gehouden dat zelfs parlementsleden ze maar beperkt en zonder notitieboekje mogen inkijken. De minister weigert elke openbaarheid, omdat het contract vertrouwelijke informatie zou bevatten en omdat die vertrouwelijkheid ook contractueel werd bepaald.

Toch is het maar de vraag of het louter toekennen van dat vertrouwelijkheidslabel door minister en uitbater de toets van onze openbaarheidswetgeving doorstaat. De openbaarheid van bestuur is zelfs in de Belgische grondwet opgenomen. Het klopt dat de openbaarheidsregels rekening moeten houden met sommige economische of financiële belangen, maar steeds moet er dan een afweging worden gemaakt tussen het openbare en die private belangen. Twee federale openbaarheidscommissies, bij wie ik de zaak aanhangig maakte, hebben met betrekking tot de conventie over Tihange alvast verwezen naar het publieke belang ervan. Ze wezen daarbij op het actuele, maatschappelijke debat dat aan de gang is over kernenergie.

Een minister heeft het recht om inzage in een bestuursdocu-

ment te weigeren, wanneer dat pertinent en concreet wordt gemotiveerd. Volgens een wet van 2006 over de toegang tot milieu-informatie kan een minister echter niet weigeren om de officieel aangestelde en neutrale Beroepscommissie voor de Toegang tot Milieu-informatie (BTM) toegang te geven tot het document. Tot drie keer toe vroeg de Beroepscommissie minister Marghem om de conventie te mogen inzien. De commissieleden waren zelfs bereid op het kabinet langs te komen daarvoor. Maar Marghem bleef weigeren. "Hierdoor verhindert ze de goede werking van de Commissie en brengt ze het Belgische systeem op het Europese en internationale vlak in diskrediet", is het harde oordeel van de Beroepscommissie in haar vierde en laatste 'beslissing'.

Dwangsom

Door deze miskenning van de wet wordt niet enkel een individuele journalist, maar ook de pers en het brede publiek belangrijke informatie onthouden. Om die reden steunt de VVJ /AVBB voluit het kort geding – en later eventueel de rechtszaak ten gronde – die ik tegen minister Marghem voer. In eerste instantie proberen we om via de Brusselse rechtbank van eerste aanleg

de minister met een dwangsom ertoe te bewegen de conventie alsnog voor te leggen aan de Beroepscommissie, zodat deze eindelijk over de openbaarheid kan oordelen. Overigens is het nog altijd niet zeker dat deze Beroepscommissie de informatie als milieu-informatie zal kwalificeren. In dat geval moet de zaak worden voorgelegd aan de andere federale openbaarheidscommissie: de Commissie voor de Toegang tot Bestuursdocumenten (CTB). De ultieme beroepsinstantie in deze aangelegenheden is de Raad van State.

Nog dit. Ook Greenpeace en Groen proberen de conventie openbaar te krijgen. Onze journalistieke actie staat hier voor de duidelijkheid volledig los van.

(foto Belgamag)

EFJ en VVJ blijven ijveren voor evenwichtiger richtlijn over bescherming bedrijfsgeheimen

Met een Europese richtlijn tot bescherming van bedrijfsgeheimen dreigt Europa relevant journalistiek werk onmogelijk te maken. Op 16 juni keurde het Legal Affairs Committee van het Europees Parlement een ontwerp van richtlijn goed dat bedrijfsgeheimen internationaal beter moet beschermen. Het doel is industriële spionage makkelijker en grensoverschrijdend te kunnen beteugelen. Maar in het verlengde hiervan riskeren journalisten die over bedrijven publiceren, vrij snel te worden vervolgd, beboet en zelfs opgesloten. Want wat met bedrijfsinformatie die cruciaal is voor de volksgezondheid of het milieu? Wat met informatie over fraude, dubieuze belastingconstructies – denk aan Luxleaks – of corruptie?

Enkele Europese parlementsleden zagen weliswaar tijdig in hoe gevaarlijk het aanvankelijke ontwerp van richtlijn was voor de persvrijheid. Op verzoek van onder meer de Europese Federatie van Journalisten (EFJ) werden enkele essentiële wijzigingen aangebracht. Zo vermeldt de ontwerptekst nu expliciet dat de bescherming van bedrijfsgeheimen niet ten koste mag gaan van journalistiek onderzoek, van de bescherming van bronnen en van het recht op informatie van het publiek. Ook klokkenluiders moeten zich weer iets minder zorgen maken.

Toch blijft er reden tot ongerustheid. Dat heeft te maken met de nog altijd zeer ruime definitie van de 'bedrijfsgeheimen' die worden beschermd. En het heeft te maken met het feit dat journalisten zelf nog altijd moeten kunnen verantwoorden dat hun publicaties "legitiem" zijn. De VVJ heeft dan ook bij alvast de Nederlandstalige Europese parlementsleden aangedrongen op een nog meer uitgebalanceerde tekst.

(PD)

Vernietiging dataretentiewet ook heilzaam voor journalistiek bronnengeheim

Pol Deltour

Het Grondwettelijk Hof heeft de wet vernietigd die telecombedrijven verplichtte om communicatiegegevens een jaar lang bij te houden. Ook de VVJ /AVBB leverde weerwerk tegen die wet. Behalve op de privacy legde ze immers ook een hypotheek op het journalistieke bronnengeheim.

De wet van 2013 verplichtte Belgacom, Telenet & Co. om metadata over communicatie via telefoon en internet een jaar lang bij te houden. Ze moesten ook ter beschikking worden gesteld van justitie of inlichtingendiensten, wanneer die daarom vroegen. Het ging, voor de duidelijkheid, dus niet over de inhoud van die telefoongesprekken, sms'en of mails. Wel over wie met wie belt, vanaf welke plaats, hoe lang, enzovoort.

Toch was die bewaringsplicht zodanig algemeen geformuleerd, dat de Liga voor Mensenrechten, de Orde van Advocaten en ook de journalistenbond AVBB aan de alarmbel trokken. Door haar algemene karakter liet de wet veiligheidsoverwegingen te zwaar doorwegen in verhouding tot de privacy, werd gezegd. Voor de VVJ / AVBB kwam daar bij dat de algemene bewaarplicht ook de communicatie van journalisten trof, en dus een hypotheek kon leggen op het journalistieke bronnengeheim.

De Liga voor Mensenrechten en de Orde van Advocaten trokken naar het Grondwettelijk Hof, en dat heeft hen nu gelijk gegeven. Het Hof erkent dat voor specifieke misdrijven – zoals hacking, stalking of terrorisme – justitie en veiligheidsdiensten ook communicatiedata moeten kunnen exploiteren. Maar een algemene dataretentie, zonder onderscheid te maken tussen personen, gegevens of termijnen, is een brug te ver.

Het Grondwettelijk Hof volgt daarmee een lijn die eerder al door andere rechtscolleges was uitgezet. In een zestal andere Europese landen werden gelijkaardige wetgevingen afgestraft. Onder meer in Duitsland en Nederland was dat het geval. Overigens waren die nationale wetten gebaseerd op een Europese richtlijn van 2006. Die drong, na terroristische aanslagen in Londen en Madrid even voordien, aan op meer bewaring van communicatiedata. Maar vorig jaar werd die EU-richtlijn zelf vernietigd door het Europees Hof van Justitie. Alweer wegens de te verregaande inbreuk op de privacy.

Sommige politiemensen en magistraten schreeuwen nu moord en brand. Ze zouden niet langer bij machte zijn om nog behoorlijk achter criminelen aan te gaan. "Digitale sporen zijn vandaag essentieel om misdrijven op te helderen", zegt bijvoorbeeld Philippe Van Linthout, voorzitter van de Vereniging van Onderzoekersrechters. Daarmee gaan die critici toch wat licht over de vele opsporingsmogelijkheden waarover ze nog altijd beschikken.

Intussen hebben drie federale regeringsleden zich aan tafel gezet om een nieuwe wet voor te bereiden. Minister van Justitie Koen Geens (CD&V), minister van Telecommunicatie Alexander De Croo (Open Vld) en staatssecretaris voor Privacy Bart Tommelein (Open Vld) wacht nu de moeilijke taak om de beoogde databewaring te regelen in een betere verhouding met de privacy. En met meer proportionaliteit ten aanzien van het journalistiek bronnengeheim.

Privacysalon van de VVJ en de Liga voor Mensenrechten

in het kader van de uitreiking van de
Big Brother Awards

15 oktober 2015 – 19 u
Koninklijke Vlaamse Schouwburg – Brussel

Vermist: de ongesurveilleerde journalist

Hoe toenemende communicatiesurveillance ook de vrije pers bedreigt

Privacy moet binnen het veiligheidsbeleid van de voorbije 15 jaar stevast wijken voor haar grote broertje veiligheid. Inlichtingendiensten slokken gulzig onze persoonsgegevens op, overheden introduceren draconische veiligheidsmaatregelen om de terreurdreiging een halt toe te roepen en bedrijven verlenen gretig hun medewerking.

Deze toenemende communicatiesurveillance bedreigt ook de vrije pers. Voor journalisten wordt het immers bijzonder moeilijk, zelfs quasi onmogelijk, om nog discrete contacten te hebben met informele contactpersonen en vertrouwelijke bronnen. Dit dreigt de vrije informatiegaring te verstikken. België mag dan degelijke wetgeving hebben die het journalistieke bronnengeheim beschermt, maar wie garandeert ons die bescherming ook op het terrein ?

Kom mee debatteren met experts ter zake

- **Paul Van Santvliet** (onderzoeksrechter in Antwerpen en voorzitter van de BIM-Commissie, die specifiek toezicht houdt op de inlichtingendiensten)
- **Lars Bové** (journalist *De Tijd* en auteur van het boek *'De geheimen van de Staatsveiligheid'*)

Moderator: **Dominique Soenens** (journalist *De Morgen*)

Meer info en inschrijvingen: <https://privacysalon.mensenrechten.be/n>

Tientallen freelancers bij Think Media wachten op vergoeding

Pol Deltour

Sinds 15 juni, en nog tot 15 augustus, heeft Think Media van de Antwerpse rechtbank van koophandel bescherming gekregen tegen zijn schuldeisers. Dat betekent dat ook tientallen freelancers van *P-Magazine*, *Menzo*, *Ché* en *Clint.be* voorlopig niet worden betaald. De VVJ biedt rechtsbijstand aan de getroffen journalisten.

De Wet Continuïteit Ondernemingen (WCO) biedt een bedrijf de mogelijkheid om voor een korte tijd verder te werken zonder dat de schuldeisers moeten worden betaald. De Antwerpse handelsrechtbank geeft Think Media op die manier twee maanden tijd om te herstructureren of een nieuwe overnemer te vinden. Gerechtelijk bemiddelaar Erik Greeve moet die operatie in goede banen leiden.

Think Media Magazines zit al een tijd in moeilijke papieren. Het bedrijf boekte vorig jaar een verlies van ruim 10 miljoen euro. De omzet liep in 2014 met een kwart terug. TMM lijdt zwaar onder de structurele crisis bij de gedrukte pers. Die treft de magazinemarkt nog erger dan de rest, en binnen dat segment worden mannenbladen nog eens extra hard getroffen. Zo haalt *P-Magazine* momenteel een oplage van 26.000, waar dat in beter tijden ooit 60.000 was.

Bij Think Media Magazines werken hooguit enkele journalisten met een vast contract. Zij zijn, zoals het veertigtal andere vaste personeelsleden, in het geval van een WCO of faillissement beter financieel beschermd dan gewone schuldeisers. Toch kregen ook zij onlangs te horen dat de betaling van hun

wedde voor twee weken werd opgeschort.

Daarnaast zijn tientallen freelancers actief voor de magazines, tot en met de hoofdredacteuren toe. Zij kunnen in-gevolge de WCO-procedure hun facturen aan Think Media voorlopig niet invorderen. Dat leidt in meer dan een geval tot financiële verwickelingen voor de freelancer zelf.

De VVJ heeft een raadsman ingeschakeld voor bijstand aan de getroffen freelance journalisten. Hij gaat nu in overleg met de gerechtelijk bemiddelaar over een zo snel mogelijke betaling van alle openstaande facturen.

De toekomst van TMM is hoogst onzeker. Mogelijk behoudt topman Maurice De Velder alleen nog enkele 'kroonjuwelen', en focust hij voor de rest op de markt van de (wel nog min of meer rendabele) buitenreclame. De Persgroep lijkt niet geïnteresseerd in een overname, en heeft trouwens de handen vol met de recente aankoop van vier Sanoma-titels.

Overigens geniet Maurice De Velder een verre van smetloze reputatie. Hij sleept een verleden van conflicten met zich mee, en in 2008 werd hij veroordeeld voor onder meer valsheid in geschrifte en misbruik van vertrouwen.

CIJFEROEFENING OVER JOURNALISTENPENSIOEN

De AVBB is, samen met de Rijksdienst voor Pensioenen (RvP), aan het bekijken of de voorbije jaren voor alle loontrekkende beroepsjournalisten wel correct aanvullende sociale bijdragen voor het journalistenpensioen zijn betaald. Volgens de RvP vielen om en bij 2.900 beroepsjournalisten in 2013 onder het regime. De AVBB leidt uit haar databank af dat het vandaag om ruim 3.300 beroepsjournalisten gaat.

Het juiste cijfer is van belang, omdat als het aantal betrokken journalisten hoger ligt, er momenteel nog geen sprake is van enig deficit in het stelsel van het aanvullende journalistenpensioen. Dat vermindert dan meteen de nood om het regime te wijzigen of zelfs op te doeken, zoals minister van Pensioenen Daniel Bacquelaire (MR) eigenlijk wil.

De VVJ en de Franstalige AJP gaan nu bij diverse mediahuizen na waarom ze voor sommige loontrekkende beroepsjournalisten niet de wettelijk verplichte aanvullende pensioenbijdrage betalen. Het gaat om 3% van het brutoloon, waarvan 1% ten laste valt van de journalist zelf. VVJ en AJP zullen aandringen op de nodige regularisering.

Pensioenminister Bacquelaire dringt aan op een migratie van het wettelijke journalistenpensioen naar de tweede pensioenpijler. De mediabedrijven zouden het voordeel dan opnemen in eigen pensioenplannen. De AVBB maakt groot voorbehoud hier tegen, omdat het verre van zeker is dat alle mediahuizen hierin zullen mee gaan. **(PD)**

BEZWAARSCHRIFTEN AUTEURSRECHTEN INGEDIEND

Een advocaat-fiscalist heeft op verzoek van de VVJ een reeks bezwaarschriften ingediend bij Financiën tegen de wijze waarop de fiscus vergoedingen in auteursrechten behandelt. Het gaat om een reeks journalisten die hun inkomen volledig in fiscaal voordelige auteursrechten hebben aangegeven. Nogal wat belastingcontroleurs blijven die praktijk verwerpen, en zetten deze aangiften volledig of gedeeltelijk om in gewone beroepsinkomsten. Voor de betrokken journalisten leidt dat tot pijnlijke navorderingen en soms ook boetes.

De discussie is voor een stuk principieel. Sommige belastingcontroleurs weigeren journalistiek werk immers sowieso te zien als auteursrechtelijk beschermd, en verwerpen dan ook elke auteursrechtenvergoeding. Intussen staat het wel degelijk vast dat journalistieke bijdragen – het weze tekst of beeld – auteursrechtelijk worden beschermd.

De ingediende bezwaarschriften verwijzen verder naar de circulaire van Financiënminister Johan Van Overtveldt (N-VA), die betaling in 100% auteursrechtenvergoeding heeft mogelijk gemaakt. De voorwaarde hiertoe is dat het contract tussen opdrachtgever en freelance journalist enkel een overdracht van auteursrechten betreft (en niet spreekt over prestaties daarvoor). Dat is voor veel freelancers wel degelijk het geval. **(PD)**

Fusiegesprekken Oost-Vlaamse tv-zender lopen vast

Steven Vanden Bussche

Eind 2014 werd aangekondigd dat de regionale zenders AVS en TVO (tot voor kort nog TV Oost) onderhandelingen zouden starten om te komen tot één Oost-Vlaamse zender. De afgelopen maanden bleef het evenwel stil over de voortgang van de fusiegesprekken.

De knoop blijkt vooral bij het Gentse AVS te liggen. Volgens AVS-erevoorzitter Bertram Deconinck zijn er diverse knelpunten, waaronder de vrees voor minder subsidies, als er één zender komt. De personeelsleden van beide omroepen vallen ook onder een verschillende cao, en AVS beschikt over een groot patrimonium. "Je hoeft niet altijd samen te smelten om samen te werken", aldus Deconinck, die verwijst naar de samenwerking van AVS met de West-Vlaamse zender WTV-Focus.

Van zijn kant zegt Frederick Wittock, voorzitter van TVO, te blijven geloven in de voordelen van een eengemaakte Oost-Vlaamse zender. "Het enige toekomstgerichte project is een zender voor de hele provincie met ontkoppeling", zegt hij. Wittock herinnert er ook aan dat de Vlaamse overheid extra middelen klaar heeft voor regionale zenders die samenwerken.

Om de vastgelopen fusiegesprekken te deblokken roept Oost-Vlaams gouverneur Jan Briers nu bestuurders van de twee zenders bijeen. "Voor de provincie is het belangrijk dat de regionale televisiezenders zo kwaliteitsvol mogelijk werken", aldus Briers. "Het lijkt ons ook logisch om zoveel

mogelijk informatie te geven over de hele provincie en niet de helft ervan."

Studio

Intussen wordt het nieuws voor de regionale zenders TVO en ATV gepresenteerd vanuit dezelfde nieuwe studio in de gebouwen van ATV in Antwerpen. De zenders spreken van een synergie die middelen vrijmaakt om in de redacties te investeren.

Begin dit jaar besliste Concentra om de exploitatie van haar drie regionale zenders TVO, ATV en TV Limburg onder te brengen in een nieuwe vennootschap, genaamd De Buren. Het delen van een nieuwsstudio in Antwerpen past in dat plaatje. "Het realiseren van synergieën voor faciliteiten en productie zorgt voor extra middelen voor onze redactie", zegt Stavros Van Halewyck van TVO. De redactie van TVO blijft wel degelijk in Sint-Niklaas gevestigd, conform met het Vlaamse omroepdecreet. Nog volgens Van Halewyck staat de verhuizing naar de studio in Antwerpen de fusie of meer samenwerking met AVS in Gent geenszins in de weg.

(advertentie)

● **GENERATION CREATIVES** is het netwerk voor creatieve ondernemers. Wil jij ook sneller vooruit? Het Checkpoint en de coaches zijn er om jouw ondernemende vragen te beantwoorden.

www.generationcreatives.be

GENERATION CREATIVES

● **HET CHECKPOINT** staat altijd voor jou klaar. Met raad en daad. En een frisse blik. Heb jij vragen? **Bel, mail of kom langs** en we zoeken samen naar de antwoorden.

powered by

FLANDERS

DC

● Subsidies en financiering. Je hoort er veel over, soms heb je het ook nodig? Maar hoe gaat dat eigenlijk in zijn werk? **Coach Cynthia van Agentschap Ondernemen** helpt je verder als je de bomen door het subsidiebos niet meer ziet.

AGENTSCHAP ONDERNEMEN

AGENTSCHAP ONDERNEMEN

Lichte Windows tablet

De **Surface 3** van **Microsoft** is het kleinere, en ook iets goedkopere, broertje van de **Surface Pro 3**, die al langer uit is. Waar de Pro versie veeleer naar een laptop neigt – wat kracht, gewicht en prijs betreft – sluit de gewone Surface 3 meer aan bij een tablet.

Met 10,8 inch is het scherm bijvoorbeeld niet al te groot. Hierdoor kun je het gewoon los als tablet gebruiken. Alleen jammer dat Windows 8.1 nog niet echt volledig op tablets is afgestemd. Zonder toetsenbord kan je met de Surface dan ook niet enorm veel doen. Helaas moet je voor zo'n toetsenbord dan 150 euro neertellen, en maakt het van je Surface nog geen echte laptop. Gewoon mails of korte berichten verwerken gaat nog, maar voor langere teksten vinden we het niet comfortabel genoeg typen.

Voor doorsnee kantoorsoftware als Microsoft Office, surfen en lichte beeldbewerking volstaat de Surface 3 zeker. De resolutie van 1920 x 1280 volstaat voor een 10,8 inch scherm, en het beeld is op zich ook prima. Alleen vinden we dat er nog vrij veel rand is rond het scherm zelf.

Al bij al is de Surface 3 op zich zeker een geslaagd toestel, tenminste als je het vooral voor gebruik onderweg of als tweede toestel ziet. Maar dan is de prijs wel aan de hoge kant. 600 euro voor de versie met 64 GB geheugen en slechts 2 GB werkgeheugen is vrij veel. Wil je beide geheugens verdubbeld zien, dan komt de prijs op 720 euro. De 150 euro voor het toetsenbord komt daar dus nog bovenop.

www.microsoft.be

Superlichte Android tablet-mini laptop

Sony heeft van zijn **Xperia Z4 Android** tablet eigenlijk een mini laptop gemaakt. Dankzij het standaard bijgeleverde toetsenbord kan je deze tablet immers ook als werkpaardje voor onderweg gebruiken.

Met zijn gewicht van slechts 396 gram (zonder toetsenbord) is de Z4 waarschijnlijk de lichtste en dunste 10 inch tablet op de markt. De batterij houdt het bij zuinig gebruik tot enkele werkdagen vol. Het 10 inch scherm is erg helder, en zelfs buiten bij zonlicht nog vrij goed bruikbaar. Voor zijn omvang heeft de Z4 ook goede luidsprekers die een *surround sound effect* genereren. De 8 megapixel camera levert goed werk, zelfs bij mindere lichtomstandigheden, maar kent uiteraard zijn grenzen voor professioneel gebruik.

Het meest in het oog springend is echter zeker het in ons land standaard bijgeleverde toetsenbordje. Als hier en op de tablet Bluetooth aan staat, verbinden de twee zich automatisch als je het scherm in het toetsenbord schuift.

Het Azerty-toetsenbord heeft alles wat je ook bij een laptopversie vindt, inclusief enkele sneltoetsen. Het heeft zelfs een trackpad. Als je de tablet in het toetsenbord schuift, komen er een cursor en een taakbalk zoals bij Windows tevoorschijn.

Het toetsenbord is uiteraard erg klein, maar tikt toch nog vrij goed. Wetende dat je programma's als Google Drive, maar ook alle Microsoft Office toepassingen op deze tablet kan installeren, wordt duidelijk dat hij als een echte minilaptop kan fungeren. Het geheel weegt ongeveer 800 gram, is erg dun en compact, maar toch nog performant. Ideaal dus voor als je onderweg bent en zo licht mogelijk gepakt wil zijn. In de Benelux levert Sony bovendien alleen de 4G variant, zodat je in combinatie met een sim-kaart bijna overal online kan. Leuk om weten voor wie in ruwere omstandigheden werkt, is dat de tablet bestand is tegen stof en tot 30 minuten een meter onder water kan.

Helaas moet je voor al dit moois wel diep in de buidel tasten: de prijs hangt tussen de 749 en 779 euro.

www.sonymobile.com

Automatisch interviews uittikken is nog niet voor morgen

Bij elke nieuwe versie van **Dragon NaturallySpeaking**, de spraakherkenningssoftware van **Nuance**, hopen we dat zelf gesprekken uittikken tot het verleden behoort. Helaas is dat met **versie 13** nog altijd niet het geval, zelfs al belooft Nuance dat je de software bijna meteen kan beginnen gebruiken.

In de praktijk blijkt een gewoon gesprek omzetten naar tekst nog helemaal niet bruikbaar te zijn. Hoewel Nuance belooft dat je in de meeste gevallen geen speciale microfoon meer nodig hebt, bleek het resultaat van een dicteesessie met de ingebouwde microfoon van onze nieuwe laptop toch geen succes. Vreemd genoeg haalden we een grotere accuraatheid met de gratis **Dragon Dictation app** op onze smartphone dan met het pakket op computer. Alleen met een hoofdtelefoon met goede microfoon was het resultaat beter. En na wat oefenen werd het ook al beter.

Op het vlak van spraakcommando's is de software er wel een stuk op vooruit gegaan. Zo kan je nu, zoals bij een spraakassistent als Siri op iPhone, een commando geven om iets op internet te zoeken of een mail te schrijven in Gmail.

Op zich best handig, maar wie snel kan typen en goed met een computer om kan, zal het op de oude manier nog altijd sneller voor elkaar krijgen.

www.nuance.be

AXES: handige zoekmachine voor digitale video

Luc Vanheerentals

Wetenschappers van iMinds-KU Leuven hebben in het kader van een Europees project een geavanceerde zoekmachine ontwikkeld voor digitale videoarchieven. AXES herkent gebouwen, locaties, gezichten of voorwerpen, en leidt gebruikers naar het fragment in kwestie. De tool is op maat gesneden van journalisten en onderzoekers.

De zoekmachine is zeer gebruiksvriendelijk. Door integratie van spraakherkenningstechnologie kan in de videofragmenten ook worden gezocht op basis van gesproken woorden. De ontwikkelaars stellen twee versies van AXES ter beschikking. Een ervan is als opensource software gratis. Dit pakket 'Open AXES' kan worden gedownload op www.axes-project.eu/?p=2433. Volgens professor Tinne Tuytelaars, die het AXES-project coördineerde, zal deze module ongetwijfeld in de smaak vallen van journalisten en onderzoekers. AXES werd ontwikkeld door een Europees consortium van 13 partners, waar iMinds-KU Leuven deel van uitmaakt.

Om Open AXES te kunnen downloaden moet je pc een Linux-besturingsysteem hebben. Als je werkt met een Windows-pc, moet je eerst een 'virtual machine' installeren om een Linux omgeving te simuleren op je computer. Eenmaal je het pakket gedownload hebt, moet je de video's die je wil gaan analyseren naar een specifieke map kopiëren.

Je kunt per video ook een bestand bijvoegen met informatie, zoals de titel, het tijdstip van opname, de naam van de auteur en dies meer. Zo kan vervolgens ook op die kenmerken worden gezocht. Het systeem werkt goed met standaardformaten van video's. Bij een supergroot formaat is de werkbaarheid afhankelijk van de kracht van je pc en het beschikbare geheugen. Het systeem werkt vanzelfsprekend ook beter naarmate de kwaliteit van de video's beter is. Professor Tuytelaars: "Als de video's van een redelijke kwaliteit zijn, is er normaal geen probleem."

In het gratis AXES-pakket is het mogelijk de video's te analyseren op basis van 1.500 beeldconcepten, waarop de zoekmachine is ingesteld. Het gaat om bijvoorbeeld een hond, een keuken, een straat, een woestijn, een fiets... Wie zo'n term intikt, krijgt vervolgens automatisch de lijst van video's waarin zich een dergelijk fragment bevindt. De verwerkingstijd van één uur video's hangt af van de kracht van je pc, en bedraagt gemiddeld 3 uur.

Daarnaast kun je nog een andere zoekterm ingeven dan de 1.500 op de lijst. Het systeem zoekt dan naar beelden hiervan op basis van modellen bij Google Images of een andere online zoekmachine. Dat kan dankzij de spraakherkenningstechnologie dus ook op basis van gesproken woorden. Weliswaar is de opensource software enkel beschikbaar voor Engelse termen.

Veel voordelen

Naast het gratis beschikbare Open AXES, ontwikkelden de onderzoekers het meer gesofisticeerde AXES Lite. Hiermee is ook gezichtsherkenning mogelijk, en kun je specifieke locaties zoals de Grote Markt in Brussel zoeken. Deze versie vergt evenwel meer technische faciliteiten. Ze wordt ook voorbehouden aan ontwikkelaars die de technologie verder willen uitbouwen. Professor Tuytelaars: "De verwerking van de video's voor deze categorieën duurt nogal lang, en dat maakt de tool wellicht minder interessant voor gewone gebruikers."

Hoe dan ook heeft AXES heel wat voordelen in vergelijking met bestaande tools, omdat enkele obstakels handig worden omzeild. Tot nu moesten video's, om doorzoekbaar te worden, eerst nog vooraf worden 'getagd'. En nadat de zoekresultaten waren weergegeven, was er opnieuw een handmatige tussenkomst nodig om de geselecteerde video's door

te spoelen en het juiste fragment te vinden. De huidige tools vragen ook om het videomateriaal naar openbare databases te uploaden, wat niet altijd mogelijk is vanwege auteursrechten en privacyregels. Tinne Tuytelaars: "AXES heeft dat upload probleem niet. Gebruikers kunnen ze veilig toepassen op hun privé-collecties. Ze komen bij het doorzoeken ook automatisch uit bij het juiste fragment. Doorspelen hoeft dus niet meer."

www.axes-project.eu

Jan HAUTEKIET, radiomaker en vooruitgangsoptimist

'Efficiënter werken betekent niet het einde van de kwaliteitsjournalistiek'

Monica Moritz

Radioman Jan Hautekiet (59) mag dan journalistiek van huis uit hebben meegekregen, zelf Kuifje worden was niet meteen zijn jongensdroom. Hautekiet studeerde eerst Germaanse, voegde daar een baccalaureaat filosofie en een jaar communicatie aan toe, en volgde ook nog een opleiding muziek. In 1979 belandde hij veeleer toevallig in de radiowereld, waar hij later door de lezers van *Humo* werd uitgeroepen tot bekwaamste radiofiguur van de eeuw.

Jan Hautekiet: "Ik was niet in de wieg gelegd om in het onderwijs te belanden, maar ik was wel graag met taal bezig. Op een dag vroeg een kennis me of ik in zijn plaats een stuk over het Millennium van Brussel wilde schrijven voor de proefopname van een radioprogramma. Ik zag dat wel zitten, en ben met mijn tekst naar het oude radiogebouw op het Flageyplein getrokken. Twee weken later werd ik gevraagd voor de presentatie van een radioprogramma. Daar zijn taal, muziek en journalistiek mooi samengevloeid. Ik had toen net de opleiding journalistiek van de AVBB gevolgd en het journalistenexamen afgelegd. Binnen het jaar kon ik voltijds aan de slag, en sindsdien is het niet meer gestopt. Journalistiek is, net als mijn muziek, een manier om de wereld te beleven."

De Journalist: Nooit aan een overstap naar televisie gedacht?

"Nee, ik ben heel blij met mijn job op de radio. Ik heb op Radio 1 maatschappelijke magazines en muziekprogramma's gepresenteerd tot in 1983. Toen kwam onze directeur-generaal, Jos Op de Beeck, met het idee om Studio Brussel op te richten. Jan Schoukens heeft het concept uitgewerkt en me gevraagd om mee de sprong te wagen. Voor mij was het echt wel een heel grote sprong, en ik heb er dan ook even over getwijfeld. Maar het avontuurlijke trok mij aan, en dus ging ik ervoor. De eerste jaren verliepen heel moeizaam, dat was echt terrein veroveren, stap voor stap, letterlijk golfengte per golfengte. Achteraf bekeken was het een unieke ervaring, zo *from scratch* iets opstarten met eenvoudige middelen."

Hadden jullie een eigen nieuwsploeg?

"Nee, in het begin hingen we af van de journalisten van de algemene nieuwsdienst. Die keken eerst een beetje neer op dat nieuwe popstationnetje dat het nieuws op maat van zijn publiek uitzond. Ik snap die achterdocht wel, zeker in de tijdsgeest van de vroege jaren '80. Vandaag stemt elke radiozender zijn nieuwsformat af op zijn doelgroep. En zo hoort het ook. Je modelleert je nieuws en je onderwerpen, je benadrukt niet elk bericht op dezelfde manier, je denkt na over je publiek. Maar dat was toen absoluut nieuw, wij waren de enigen met een andere, meer bevattelijke aanpak van het nieuws. We schrappen zelfs al eens alinea om de tekst *snediger* te maken, zonder iets af te doen aan de inhoud."

Wie heeft *Hallo Hautekiet* bedacht?

"We waren toen de eerste zender met een horizontale programmering. Elke weekdag zonden we op hetzelfde tijdstip hetzelfde type programma's uit. Op een gegeven moment wilden we dat doorbreken en iets anders doen op woensdagmiddag: een verzoekprogramma voor jongeren. Iemand moest dat presenteren natuurlijk, en toen niemand rond de tafel zijn vinger opstak, werd ik als Chinese vrijwilliger aangewezen."

De bedoeling was dat de luisteraars een song aanvroegen en daarbij vertelden waarom ze die plaat wilden horen. Dat muzikale gedeelte heeft amper drie weken standgehouden, daarna bleven alleen het verhaal en het vrolijke getater over. De woensdagmiddag werd een gigantische speelplaats van blijdschap, onnozelheid, grappigheid en soms ook van intens verdriet. Het was een tornado van emoties met zeer beklivende en chaotische momenten, een soort *revue de la condition humaine*." (lacht)

"Ik moet bekennen dat ik me na de uitzending meestal de helft van wat er was gebeurd niet meer kon herinneren. Drie uur non stop improvisatie, dat was heel intens. Maar in al die gekke anarchie en onvoorspelbaarheid is er een moment geweest dat ik nooit zal vergeten. Op een middag vroeg een luisteraar om een gesprekje met zijn vrouw die in het ziekenhuis op haar

bevalling wachtte, opnieuw uit te zenden. Want, zo zei hij, 'ze is een paar dagen later overleden in dat kamertje'. Dat kwam ijskoud op een woensdagmiddag om half vier op mijn hoofd terecht. Dan stopt alles, hè, wat moet je dan zeggen? Tegelijk gaven zo'n momenten me het gevoel dat het programma meer was dan een festival van onnozelheid. Blijkbaar was er behoefte aan dat soort programma, en de luisteraars hadden er ook een goed gevoel bij."

Wat niet belet dat heel wat mensen zich ook aan je ergerden...

"Ik ben erin geslaagd om in de Pop Poll van *Humo* tegelijk tot de bekwaamste én de ergerlijkste radiofiguur te worden verkozen. Kijk, dan heb je toch iets teweeg gebracht bij de mensen: afkeer, sympathie, *whatever*, maar het is aangekomen en het heeft iets losgemaakt. Toch waren we er nooit op uit om mensen te choqueren. Ons programma was een *roller*

'Ik bouw vaker een rustpunt in, en hoop zo wat meer greep te krijgen op mijn tijd.'

(foto MM)

coaster, die ons in ongelooflijke situaties terecht bracht. Ik liet mensen soms van de *autostrade* afrijden en ergens aanbellen bij iemand die ook aan de lijn hing en zo. Maar dat was pure improvisatie. Als je dat had moeten orkestreren, was het niet half zo authentiek en geestig geweest. Dat programma werd ook de ether ingestuurd toen de interactie met luisteraars hier nog heel afgemeten was, om niet te zeggen onbestaande. Het was de eerste keer dat de *interactiviteitskraan* helemaal werd opengedraaid, drie uur lang. We zondigden ook tegen alle wetten van de radio, hè. De lengte van een stukje respecteren, mensen laten uitpraten, dat werd allemaal overboord goegoid. Vandaag is dat *common practice*."

Je kwam toen al op voor correct taalgebruik. Intussen spreken Vlamingen in bijna alle programma's tussentaal of dialect en worden ze in eigen land ondertiteld.

"Vlamingen worstelen met een minderwaardigheidscomplex ten opzichte van Nederlanders, die makkelijker met hun taal omgaan en zich niet afvragen of ze wel correct spreken. Nederlanders gebruiken in interviews, voor de klas of bij de slager de taal die ze thuis ook spreken, terwijl wij met dialecten en invloeden van het Frans moeten afrekenen. In de jaren '60 hebben ze ons daarom nog met goede bedoelingen ingepeperd dat we ABN moesten spreken: *Hier spreekt men Nederlands!* Maar televisie en radio zijn vandaag een weerspiegeling van een meer gelaagde maatschappij en dus ook van de cafétoeg, de huiskamer en de sociale omgang. Er zijn veel meer registers bijgekomen, en die tussentaal hoort daarbij. Het beheersen van veel taalregisters beschouw ik als een absolute rijkdom."

Tussentaal stoort je dus niet?

"Dat is de taal die ik met mijn redactie spreek en die iedereen comfortabel vindt, omdat er geen code is die bepaalt wat wel en niet mag. Wij, Vlamingen, hebben sterk de neiging om onze taal aan te passen aan de context. Zet hier een groep Vlamingen samen met één Franstalige, en de Vlamingen zullen op zeker moment wel overschakelen op het Frans. Het omgekeerde lukt waarschijnlijk niet. Ik vergelijk onze taal soms met een gigantisch kerkorgel met veel registers die we allemaal kunnen bespelen. Een slager die zijn klanten met dialect gelukkig maakt, hoeft geen ABN te spreken. Op een ruimer platform heb je standaard taal wel nodig om je verstaanbaar te maken. Het is misschien niet de functie van een journalist om dat onder de aandacht te brengen, maar als medium kun je dat wel. Even goed kun je zo de kromtaal van vele instanties hekelen."

Hoe evolueert de radiojournalistiek van de openbare omroep in een veranderend medialandschap?

"Het monopolie op snelheid zijn we misschien kwijt, maar we kunnen sneller dan ooit kwalitatieve audio produceren en beter dan ooit ingrijpen in het leven van de luisteraar. Vroeger ging je met een loodzware Nagra-bandopnemer op reportage, en moest je nadien de interviews letterlijk laten knippen door een technicus. Het duurde uren voor je een montage van een paar minuten kon uitzenden. Nu kun je met kleine, lichte apparatuur alles meteen de lucht insturen. Maar *wezenlijke* verschillen zijn er niet. Wel leveren ook bij ons burgerjournalisten tegenwoordig hun stukje van de journalistieke koek. Vooral bij

revoltes voel je dat de burger een aanvullende rol speelt in de verslaggeving. Journalistiek is niet langer het monopolie van enkele mensen die gestudeerd en gewerkt hebben voor hun perskaart. Maar beroepsjournalisten blijven wel de cruciale kritische toetssteen van goeie berichtgeving in een wereld waar iedereen een gemanipuleerde foto de wereld kan rondsturen. En er is en blijft nood aan goede onderzoeksjournalistiek."

Dat vereist wel journalisten met een goeie opleiding?

"Er komen ontzettend veel mensen met zo'n opleiding op de arbeidsmarkt terecht, terwijl de plaatsen beperkt zijn. Zowel bij de gedrukte als audiovisuele media zijn de vacatures schaars. Redacties zijn niet aan het uitbreiden, integendeel, en hogescholen moeten hun studenten daarop wijzen. Ook de openbare omroep moet zijn middelen vandaag zeer efficiënt inzetten en kan zich geen dubbel werk meer veroorloven."

Hoe lukte voor jou de combinatie van werk en gezin?

"Mijn vrouw heeft het gezin gerund omdat ze geen professionele ambities had. We hebben dat niet uitdrukkelijk zo gepland, maar gezien mijn job en mijn muziek kwam het wel goed uit. We hebben daar nooit een conflict over gehad. Mijn vrouw vond het belangrijk om een warm nest te creëren voor de kinderen en dat heeft zeer goed gefunctioneerd, maar per saldo heb ik veel te weinig tijd besteed aan mijn gezin, dat is absoluut waar."

Na 25 jaar huwelijk zijn jullie opnieuw voor de kerk getrouwd, ben je zo gelovig?

"Dat kerkelijk huwelijk was een bevlieging en een relatieviering. Maar gelovig? Humanistisch gelovig (*lacht*). Ik geloof niet in een absolute macht waar wij ons als onmaakbare wezens aan moeten onderwerpen, wel in een positieve kracht die ons aanspoort om onze plek in deze wereld goed in te vullen – ook al lukt dat niet altijd. Maar ik ben niet geneigd om aan de hand van een aantal ontsparingen te zeggen dat de wereld naar de verdoemenis gaat. Ik ben vooruitgangsoptimist. Tot daar mijn geloof."

Hoe zie je de toekomst?

"Efficiënter werken hoeft niet het einde te betekenen van de kwaliteitsjournalistiek. We hebben meer mogelijkheden om daar creatief mee om te gaan. Als je vandaag twee kranten naast mekaar legt, zie je soms nauwelijks het verschil. We moeten vaker durven zeggen: *doe maar jongens, wij passen hiervoor en verdiepen ons in iets anders*. Ik hoop juist dat budgettaire beperkingen ons ertoe aanzetten om mekaar niet altijd achterna te hollen en op te jagen."

"Over mijn eigen toekomst heb ik nooit nagedacht, en ik begin er ook niet aan. Ik hoop nog een behoorlijke tijd actief te blijven, al bouw ik nu wel vaker een rustpunt in. Die nooit stoppende sneltrein probeer ik af en toe in een stationnetje tot stilstand te brengen. Zo hoop ik wat meer greep te krijgen op mijn tijd, een kunst die ik niet helemaal beheers. Amen."

'Bij de radio zijn we misschien het monopolie op snelheid kwijt, maar we kunnen wel sneller dan ooit kwalitatieve audio produceren.'

In memoriam

Ronny CEULEERS (23/11/1946 - 31/05/2015) Een hart voor sport, niet voor geld

Weinigen verdienden een afscheid in de Antwerpse Sint-Pauluskerk meer dan atleetkennner Ronny Ceuleers. Hoewel hij pas sinds kort van Bertem naar Antwerpen was verhuisd, om dichterbij de sportredactie van 'zijn' *Gazet van Antwerpen* te wonen, symboliseert Sint-Paulus de kracht van Ceuleers: in eenvoud doorzetten. De Predikherenkerk was, in de zeemanswijk, ook ooit een thuis voor de hoertjes en de hangjongeren, de verarmde burgers en de cafébazen. Dat hart voor de kleine man – en ook voor de kleine sport – heeft Ronny Ceuleers zijn hele leven opgebracht. Hij deed dat zoals de kleine man: bescheiden, nooit te beroerd om in weer en wind de zompige weiden in te trekken, altijd bereid een schouderklopje te geven. En zonder zichzelf of de stervoetballers de navel van de wereld te vinden. Ceuleers had iets van de vriendelijke, maar zelfbewuste man van het volk. Zijn inzet voor het vak, zijn bekommernis om de collega-sportjournalisten, zijn kennis van de (boven)menselijke inspanningen die sporters zich moeten getroosten: ze vonden weerklank in de wereld die hem het meest na aan het hart lag, en dat was die van de atletiek en de triatlon.

Sinds 1987 had hij zich geëngageerd in de Sportpersbond. Bij de federalisering werd hij de eerste voorzitter van de Vlaamse vleugel, de VBS. Pas vorig jaar zette hij een stapje opzij, maar hij bleef als ondervoorzitter de stille kracht achter VBS. Ceuleers had in de tussentijd ook van de Vlaamse Reus een begeerde onderscheiding gemaakt. De erelijst van die jaarlijkse trofee voor de beste Vlaamse sporter toont sinds de stichting in 1992 een opvallende aandacht voor de 'andere' sporten. Er staat geen enkele voetballer op en maar drie wielrenners. Vorig jaar nog maakte VBS een stevig statement met de bekroning van veelvoudig wereld-

kampioene boksen Delfine Persoon. Dat was de verdienste van Ronny Ceuleers. De zwakkere, de verwaarloosde, de veronachtzaamde verdienen meer steun en aandacht dan de idolen.

Lukas De Vos

Jean-Pierre WAUTERS (1933 - 2015) 30 jaar aan het hoofd van *Film & Televisie*

Jean-Pierre Wauters, op 20 mei overleden in Sint-Jans-Molenbeek, was ruim 30 jaar lang hoofdredacteur van het filmtijdschrift *Film en Televisie*, een uitgave van de Katholieke FilmLiga (KFL) en de voorloper van *Filmmagie*.

Wauters volgde eind 1958 Huib Dejonghe op als hoofdredacteur van het blad. Onder zijn impuls zou *Film & Televisie* in de jaren '60 en '70 uitgroeien tot een toonaangevend filmtijdschrift met een voor Vlaanderen indrukwekkend aantal abonnees.

Befaamde recensenten en filmmakers publiceerden in het blad. En ook al was *Film en Televisie* van katholieken huize, van meet af aan huldigde Wauters het principe van pluralisme onder zijn medewerkers. Jonge mensen gaf hij graag alle kansen. Veel huidige filmrecensenten publiceerden trouwens hun eerste besprekingen in *Film & Televisie*. Zo werd het blad een kweekvijver voor ontluikend recensietalent.

Jean-Pierre Wauters was een flamboyante persoonlijkheid met veel zin voor humor. Zijn mening over een film was wel eens ongezoeten, en dat stak hij dan niet onder stoelen of banken. Hij was een perfectionist en een stilist. Al had hij met de Vlaamse film een liefde-haatverhouding, toch heeft die Vlaamse film veel aan hem en aan het blad te danken.

Jean-Pierre Wauters werkte ook mee aan diverse filmprogramma's voor de toenmalige BRT. In 1990 werd hij bij *Film en Televisie* als hoofdredacteur opgevolgd door zijn redactiesecretaris Ronnie Pede. Maar tot op het laatst bleef Wauters de ontwikkelin-

gen rond het filmtijdschrift, dat hij ten slotte definitief op de rails had gezet, op de voet volgen.

Freddy Sartor

Een maand cel voor een oorvijs aan een collega-journalist

Aad van Maanen

In 1857 publiceerde Léonce Dupont, redacteur van de Antwerpse krant *Le Précurseur*, een boekje met de titel 'En prison'. Daarin vertelde hij over zijn ervaringen met het gevangenisleven. Hij had een maand doorgebracht in de Salm-Salm-gevangenis (de bajes in de Begijnenstraat kwam pas later). Opmerkelijk genoeg vermeldde Dupont in het boekje niet waarom hij in de bak had gezeten. We vernemen enkel dat hij een straf had opgelopen na "un moment de légitime indignation". En dat 'moment' was er een van lijfelijk geweld tegen een collega-journalist, Lodewijk Vleeschouwer, toen hoofdredacteur van de *Journal d'Anvers*.

De ware toedracht van de zaak vinden we in het verslag van een Antwerpse politiecommissaris ten behoeve van de *Sureté Publique*. Dupont was een Fransman, en dus werd er een vreemdelingendossier over hem bijgehouden. In die tijd was er een nogal heftige polemiek gaande tussen *Le Précurseur* en *Le Journal d'Anvers* over de interpretatie van het woord 'crétin' en de kenmerken van crétinisme, zo schreef commissaris August van den Bogaert van de 2e wijk. Op zeker moment werd de polemiek zelfs "giftig". Na een artikel in *Le Précurseur* voelde Vleeschouwer zich persoonlijk aangevallen, en hij antwoordde met een stuk in zijn eigen krant. Daarin, zo meldt de commissaris met lichte ironie, "ontsnapte het woord 'lache' uit zijn pen". Dat was bestemd voor de redacteur van de *Précurseur*.

Nu voelde Dupont zich persoonlijk aangesproken. Hij stapte met een advocaat naar de woning van Vleeschouwer in de Lange Nieuwstraat in de 2e wijk. Er ontstond een fikse scheldpartij, en Dupont diende Vleeschouwer een oorvijs toe. Die liet zich niet onbetuigd en smeed een schrijftui naar het hoofd van Dupont. De commissaris had met eigen ogen vastgesteld dat Dupont daar lichte kwetsuren aan neus en voorhoofd aan had overgehouden.

De ruzie kreeg een gerechtelijk staartje. Voor het toedienen van de oorvijs kreeg Dupont een maand gevangenisstraf. Tja, justitie was toen niet kinderachtig. In 1858 stapte Dupont over naar een andere liberale krant, *L'Union Commerciale*, en werd daarvan correspondent in Parijs. Hij verdween dus uit Antwerpen.

Commissaris Van den Bogaert voegde in zijn verslag nog enkele gegevens toe over Vleeschouwer. Hij merkte onder meer op dat die nog had geschreven in *De Roskam*, "dont le caractère est suffisamment connu". In dat weekblad, dat verscheen in 1847-48, had Vleeschouwer zijn reputatie gevestigd als geestig en vlijmscherp satiricus. Ook toen al schreef hij regelmatig venijnige stukjes tegen "Het Voorloperke dat steeds achterloopt". In de *Journal d'Anvers*, waarvan hij in 1853 hoofdredacteur werd, was de *Précurseur* nog steeds een van zijn geliefde mikpunten.

Vleeschouwer was zijn journalistieke loopbaan begonnen bij *Le Courier de Limbourg* in Maastricht (1842-1844) en was daarna de eerste hoofdredacteur van *Het Handelsblad*, van 1844 tot 1847. Hij werd ontslagen omdat uitgever Van Dieren niet kon lachen met het feit dat zijn hoofdredacteur ook een satirisch blad uitgaf. Satire zat Vleeschouwer in het bloed. Hij eindigde zijn carrière als redacteur, uitgever en drukker van het satirische weekblad *Reinaert de Vos*, van 1860 tot zijn dood in 1866. Met zijn stukjes in dat blad heeft hij nog heel wat mensen kwaad gemaakt, maar klappen zijn er voor zover ik weet niet meer gevallen.

(foto Dirk Waem /Belga)

Mens achter het nieuws

Geert SELS (*De Standaard*): 'Ik moet nog zoveel verkennen'

Jan Backx

Aha, een broederziel ontdekt... Op de tv-bladzijden van *De Standaard* lees ik met instemmend gegrom hoe cultuurredacteur Geert Sels aankijkt tegen de eerste aflevering van de architectuurreeks *Archibelge*. Een journalist met een tegendraadse mening, het bestaat nog. Een week later zit Geert voor me in het Victoriaanse interieur van Le Cirio in Brussel. Een toffe, sportieve knul, die je zijn halve eeuw niet zou aangeven.

Cultuurredacteurs... In mijn ouderwetse geest zijn dat nog altijd confraters die nooit bij nacht en ontij naar groot onheil zijn moeten spurten. In plaats daarvan spreken zij genoeglijk-zelfvoldaan met de redactiechefs af dat ze tegen het volgende weekendnummer wel een gewichtig interview zullen klaar hebben. Maar Geert staat haaks op die *idee-fixe* van me. Na drie uurtjes babbelen over zijn drive in de journalistiek, stelt hij me ietwat jongensachtig maar goudeerlijk de vraag: "Het was toch allemaal niet te serieus, hè Jan?"

Geert deelt zijn verjaardag met William Shakespeare. En 23 april is ook Werelddag van het Boek. Met zo'n predestinatie word je geen garagist.

"Enig kind van een LBC-vakbondssecretaris en een moeder die het huishouden combineerde met een job in kledingwinkels", situeert hij zichzelf. "Mijn wieg stond in Onze-Lieve-Vrouw Waver, bekend van de prachtige wintertuin van de Ursulinen, waar je als jongen niet binnen mocht van de nonnen. Ik beleefde een onbekommerde jeugd: voetbal, scouts, véél aanloop thuis. Na de PMS-tests hield ik het bij profvoetballer of journalist. Als schooljongen verslond ik boeken. 's Middags met de fiets een stapeltje halen in de bib, en tegen sluitingstijd uitgelezen terugbrengen. Ik liep even in de kijker toen er jong voetbaltalent werd geprospecteerd. Bij de scouts was ik tamelijk onhandig met kompas en knopenleggen. Maar schrijven en toneel – verbale dingen kortom – zaten me kiplekker. Dus trok ik naar Leuven, om er Germaanse te studeren. Het zou journalist worden. Daarover las ik in een brochure "dat het een grote dosis hardnekkigheid vergt". Tot zover mijn vakopleiding. In Leuven werd ik aangezogen door de cultuurfiches tegen de muren. Ze leken me wel toe te schreeuwen: *Kom toch Geert, kom!*"

Van een roeping gesproken...

"Ik balanceerde toen tussen journalistiek en theater. Met mijn diploma op zak stond ik eind jaren '80 op de keien. Grote jeugdwerkloosheid. De postgraduatenshoten als pad-

denstoelen uit de grond en ik koos voor theaterwetenschap én kunst- en cultuurbeleid. Ondertussen pende ik mee aan het studentenblad *Veto* en de *Campuskrant*. Ik deed burgerdienst aan de unief, bij de afdeling Theaterwetenschap."

En toen koos je toch voor de journalistieke jungle...

"Die eerste jaren zorgde ik ervoor dat ik halftijdse jobs had. Eerst als coördinator van de opleiding Culturele Studies, daarna bij het cultuurcentrum in Leuven.

Dan kon ik de rest van de tijd uitfreaken als freelancer. Ik heb alles gedaan, van *De Streekkrant* tot het theaterblad *Etcetera*. Telkens er bovenaan een interessante afzetplek bijkwam, viel er onderaan iets minder dwingend weg. Toen moest ik voor een vaste baan bij het cultuurcentrum meedoen aan een vergelijkend examen. En in *De Morgen* las ik dat daar theatercriticus Wim Van Gansbeke er mee stopte. Dat examen haalde ik niet, maar ik werd wel de opvolger van Wim. Dat was in 1994. De cultuurredactie was een onderlegde en goed op mekaar ingespeelde ploeg. Yves Desmet deed zijn intrede als hoofdredacteur. Hij trok de horizon open: niet louter aankondigingen en besprekingen, maar ook op zoek gaan naar nieuws in de cultuursector. Ik, die mezelf altijd zag als de beschouwer, de man aan het venster, werd door Desmet naar de centrale nieuwsdesk verpoot om een neus te krijgen voor de actualiteit.

In 1996 stapte ik over naar *De Standaard*. Sommige *De Morgen*-collega's vonden dat vaandelvlucht. Na mijn afscheidsfeestje vond ik mijn voordeur besmeurd met stuk geworpen eieren."

Je zit nu 19 jaar bij *De Standaard* en won de Loep-prijs voor onderzoeksjournalistiek met je speurtocht naar door nazi's geroofde kunst. Koester je nog dromen?

"Nu ik geen recensent meer ben, zijn er veel boeiende nieuwe werelden opengegaan. Ik moet nog zoveel verkennen. Voorts ben ik de marathonman. Ik vind het prettig om projectjes op te zetten en onderwerpen wat langer bij me te houden. Die roofkunst, bijvoorbeeld, ik had niet het idee dat alles daar al over gezegd is."

Tot slot: is een kunstcriticus per definitie een aanmatigende, pretentieuze zak?

"Ik hoop alleszins dat ik het met warmte, fair play en betrokkenheid ben geweest. En voor de rest kan ik me wel vinden in de woorden van Alfred Kerr: ook al kan ik zelf geen ei leggen, ik weet wel of het goed of slecht smaakt."

© foto Tuur Sels

Onder embargo

De **Belgische Mededingingsautoriteit** is begonnen met zijn onderzoek naar de overname door De Persgroep van vier Sanomamagazines (*Humo*, *Story*, *TeVe-blad* en *Vitaya*). De vraag die voorligt, is of er geen ongewenste concentraties dreigen te ontstaan, bijvoorbeeld in het segment van de tv- en showbizbladen.

De Persgroep weigert intussen elk sociaal overleg over de gevolgen van de overname voor **het personeel**. Alles bijeen zijn zowat 65 mensen betrokken, van wie een 40-tal werkt voor *Humo*. Uit onvrede legde het personeel van Sanoma het werk eind juni alvast een uur neer.

Indra Dewitte (42) is van adjunct-hoofdredacteur gepromoveerd tot co-hoofdredacteur van *Het Belang van Limburg*. Ze vormt vanaf nu een echte tandem met Ivo Vandekerckhove (61).

Indra heeft een verleden bij VTM en de VRT. "Het is dan ook logisch dat ze meer oog zal hebben voor nieuwe media en de digitale verschijningsvormen van de krant", aldus **Ivo Vandekerckhove**.

Het is niet omdat het Limburg is dat er niets gebeurt. Half juni reed nieuwsanker **Joke Van der Flaes** van TV Limburg op de Zuiderring in Mol, toen ze plots een knal hoorde. Bleek dat er vlak naast de benzinetank aan de achterkant van haar auto een kogel was ingeslagen.

Geen aanslag weliswaar, en geen verongelichte TVL-kijker. Wel de inslag van een kogel uit een **jachtgeweer**. "Dit had fout kunnen aflopen", aldus Joke. "Blijkbaar waren we op het verkeerde moment op de verkeerde plaats." De jager wordt nog opgespoord.

Zoals wel meer ceo's tegenwoordig, werkte ook **Michel Tubbax**, voormalig ceo van **Vlaams-Brusselse Media**, met een bvba'tje. Dat ondertekende bijvoorbeeld ook het ontslag van Anne Brumagne als hoofdredacteur van *Brussel Deze Week*.

Het bvba'tje in kwestie luistert naar de naam **TTM&R**, wat staat voor Tubbax Tubbax Michel en Rick. Rick Tubbax, broer van Michel, maakte in de vorige eeuw naam als popmuzikant, en verdient nu zijn brood als evenementenmanager. Bij Vlaams-Brusselse Media begrijpen ze nu ook beter waarom ze van hun ceo al eens een mailtje kregen met de aankondiging van een evenement.

TTMR kan ook worden gelezen als *Take The Money and Run*. Dat liet Michel Tubbax zelf op zeker ogenblik verstaan.

Goele De Cort is van de redactie van *Brusselnieuws.be*, de nieuws-site van de Vlaams-Brusselse Media, verhuisd naar *De Standaard*, waar ze de economieredactie versterkt. Goele is ook bestuurslid van de VVJ.

De ene freelancer is de andere niet. Voetbalanalist **Jan Mulder** zou de komende drie jaar 750.000 euro verdienen als uithangbord en columnist van *Het Laatste Nieuws*. Omgerekend naar elke wekelijkse column die van hem wordt verwacht, zou dat neerkomen op een gage van zowat 5.000 euro.

Sommen die blijkbaar te hoog gegrepen zijn voor **Mediahuis**, waar *Het Nieuwsblad* dus niet langer op de pen van Mulder zal kunnen rekenen. Overigens heeft die ook nog een wekelijkse column in *Humo* en is hij op televisie een vaak gevraagde gast.

Joost Vandecasteele – komiek, schrijver en zelf ook freelancejournalist – vertolkt het ongemak van velen over de toptransfer van Mulder. "Waarom wordt een exuberant hoog bedrag voor Mulder verantwoord als 'betaald conform zijn marktwaarde'?", schrijft hij in *De Standaard*. "En waarom worden protesten tegen de steeds lagere vergoedingen voor freelancers afgewimpeld met 'het is nu

eenmaal crisis in de media'?"

Opmerkelijke nieuwkomer in de Raad van Bestuur van Mediahuis: **Philippe Leysen**, oudste zoon van grote Mediahuisbaas Thomas Leysen. Philippe Leysen (28) runt momenteel een reisbureau gespecialiseerd in Zuidoost-Azië.

Voor wie tijd en zin heeft om nog wat bij te lezen over onze mooie stiel, kunnen we de reader **Journalistieke Cultuur in Nederland** aanraden. De 18 bijdragen van evenveel auteurs zijn met de gepaste omzettingen en kanttekeningen ook bijzonder relevant voor de Vlaamse nieuwssector. Het verzamelwerk is uitgegeven bij AUP.nl.

VTM zal ook in de toekomst haar kijkers blijven betrekken bij het invullen van haar nieuwsuitzending. Een panel van honderd Vlamingen krijgt dagelijks een mail van VTM in de box met drie thema's die in het avondjournaal worden behandeld. Het panel kan bij elk onderwerp de vragen doorspelen die het daarover heeft. Die suggesties gebruikt de redactie dan bij de voorbereiding van het nieuws van 19 uur.

VTM-hoofdredacteur **Kris Hoflack** toont zich na anderhalve maand proefdraaien met het systeem best tevreden. "Maar het betekent dus nog altijd niet dat die mensen bepalen welke onderwerpen er in het VTM Nieuws komen", aldus Hoflack.

De **Vlaamse Regulator voor de Media** heeft VTM een 'waarschuwing' gegeven voor het tonen van te gruwelijke beelden in *Het Nieuws*. Het gaat om de liquidatie van een politiemann, gewond liggend op straat, door de terroristen die binnenvielen bij *Charlie Hebdo*.

Ook VRT /Canvas kreeg van de VRM een waarschuwing. Die betrof de *Panorama*-reportage 'Allah Guerre', die onder meer op een vrijdagmiddag werd uitgezonden en voor sommige minderjarigen 'leeftijds- en ontwikkelingsinadequaat' wordt genoemd.

Wie zei daar weer dat journalisten niet langer **rolmodellen** zijn waarnaar in de samenleving wordt opgekeken? De directie van het Virga Jessecollege in Hasselt heeft aan de leerlingen kledingnormen opgelegd voor zomers-warme dagen. En zie: volgens de schooldirecteur kan het niet bloter dan de nieuwsankers op tv.

In de aanloop naar een nieuwe **beheersovereenkomst voor de VRT**, zijn ook de VRT-vakbonden door de Commissie Media van het Vlaams Parlement gehoord. Vertegenwoordigers van ACV en ACOD herinnerden eraan dat het aantal vte's sinds 2007 met bijna een kwart is gedaald. Het gevolg is dat het personeel nu al op zijn tandvlees zit.

De VRT-bonden dringen, zoals de VVJ, aan op een verankering van het **Sociaal Charter voor de AV Media** in de nieuwe VRT-beheersovereenkomst.

Beslissing over de klacht van Ann Demeulenaere tegen *Dag Allemaal*

Met twee mails, van 24 september en 6 oktober 2014, dient mevrouw Ann Demeulenaere een klacht in tegen *Dag Allemaal*. Aanleiding zijn negen artikels in *Dag Allemaal* van respectievelijk 24 juni 2014 onder de titel 'Maar mijn zwangerschapstest was wél positief', 22 juli 2014 onder de titel 'Ze moeten nu bewijzen dat hun liefde écht is' en 'Sandy houdt van Jezus, dode dieren én Ronald Janssen', 12 augustus 2014 onder de titel 'Beste lezer', 'Nu ben ik écht zwanger van hem' en 'Hij wil een abortus maar ik hou het kind', 19 augustus 2014 onder de titel 'Jij hebt mij verwond', 9 september 2014 onder de titel 'Ik eis een DNA-test', en 23 september 2014 onder de titel 'Hij is een egoïst die met mijn gevoelens speelde'.

Hoofdredacteur Ilse Beyers antwoordt hierop met een brief van 10 februari 2015, waarop Ann Demeulenaere repliceert met een mail van 24 februari 2015.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 21 april 2015. Ann Demeulenaere was hierop aanwezig, en ook journalist Guy Van Gestel van *Dag Allemaal*.

DE FEITEN

De artikels gaan over X, die in de zomer van 2014 in verschillende media zei zwanger te zijn van Hans Van Temsche (veroordeeld voor de moord op de tweejarige Luna Drowart en haar oppas Oulematou Niangadou in Anwerpen in 2006). Een aantal artikels zijn interviews met X, andere gaan over haar of vermelden haar in de marge van artikels over andere personen.

In een eerste interview vraagt *Dag Allemaal* aan X waarom ze in de media zei dat ze zwanger was van Van Temsche, terwijl dat niet het geval was. *Dag Allemaal* heeft het over de vroegere leugens en verzinsels van X. X heeft het over een zwangerschapstest die achteraf fout bleek te zijn. In het interview komt ook haar ex-vriend aan het woord.

Een maand later schrijft *Dag Allemaal* in de marge van een artikel over iemand anders, dat X volgens haar familie psychiatrisch begeleid wordt.

Nog twee weken later zegt X in een nieuw interview met *Dag Allemaal* opnieuw dat ze zwanger is van Van Temsche. In het interview wijst de journalist X erop dat ze een ziekelijke leugenaar wordt genoemd, en vraagt hij waarom ze in het vorige interview loog over haar zwangerschap. X zegt dat ze op die manier uitgaansdagen uit de gevangenis voor Van Temsche probeerde te bekomen. De journalist vraagt ook hoe X zich voelt nadat ze, na de heisa over haar gelogen zwangerschap, opgenomen werd in een psychiatrisch ziekenhuis. *Dag Allemaal* schrijft in een voorbeschouwing bij het interview dat de redactie 'bijzonder terughoudend' was toen ze door X gecontacteerd werd over een nieuwe zwangerschap, en laat het aan de lezer zelf om 'te oordelen over waarheid of waanzin'.

Een volgend artikel focust op de eis van Van Temsche dat X abortus zou plegen, terwijl X dat zelf niet wil. De journalist voegt eraan toe 'dat je bij X nooit helemaal zeker weet wat waarheid is en wat verzonnen'.

In het voorlaatste artikel zegt X dat ze een DNA test eist van Van Temsche, het laatste artikel gaat over de breuk tussen X en Van Temsche.

In de interviews spreekt X ook over haar broers en haar ouders.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster is de moeder van X. Ze dient een klacht in uit zorg voor haar zonen en haar kleindochter, de vierjarige dochter van X, uit een vorige relatie, en omdat de artikels volgens haar geen respect tonen en stigmatiserend zijn voor mensen met psychische problemen.

Klaagster zegt dat X nooit zwanger is geweest van Van Temsche, en dat ze een persoonlijkheidsstoornis heeft, waardoor ze in

verschillende realiteiten leeft. De stoornis leidt er ook toe dat X steeds aandacht zoekt, indien mogelijk ook van de media.

Klaagster begrijpt dat de relatie van iemand met een zware misdadiger in de gevangenis nieuwswaarde heeft, en zou zich kunnen vinden in een algemeen artikel daarover. En als *Dag Allemaal* dan toch een persoonlijk verhaal wil vertellen, zou de focus moeten liggen op Van Temsche, en niet op X, zegt klaagster.

Dag Allemaal wist volgens klaagster dat X psychische problemen had en kort voor het interview nog gedwongen opgenomen was geweest in een psychiatrisch ziekenhuis. Ze geeft toe dat zij zelf haar meerderjarige dochter niet kon tegenhouden om interviews te geven aan *Dag Allemaal*. Maar volgens klaagster moet een journalist sommige mensen tegen zichzelf beschermen, zeker wanneer hij beseft dat wat de betrokkene zegt, berust op waanideeën. Ze begrijpt niet dat *Dag Allemaal* bleef doorgaan met de artikelenreeks.

Volgens klaagster heeft *Dag Allemaal* geen rekening gehouden met de tips voor journalisten in verband met de berichtgeving over psychisch ziek zijn, die ook op de website van de Raad voor de Journalistiek staan.

Klaagster geeft toe dat *Dag Allemaal* haar en haar man gecontacteerd heeft voor een reactie op het verhaal over hun dochter. Ze zijn daar niet op ingegaan in de hoop dat de aandacht van de media zou overgaan. Ze wijst er ook op dat andere media gestopt zijn met hun berichtgeving, zodra ze begrepen hadden dat X psychische problemen had. *Dag Allemaal* bleef als enige doorgaan, zegt klaagster.

Klaagster wijst er verder op dat de ex-vriend van X, die in een van de interviews aan het woord komt, bezwaarlijk een betrouwbare bron genoemd kan worden.

Door de artikels in *Dag Allemaal* werden volgens klaagster ook haar zonen en andere familieleden van X meegezogen in een verhaal waar niets van waar is. Door die aandacht werd haar zoon op zijn werk speciaal gescreend, en was haar andere zoon wekenlang voorwerp van opmerkingen en grappen, zegt klaagster. Ook haar kleindochter, de vierjarige dochter van X, ondervond volgens klaagster de gevolgen van de berichtgeving. Zij kon niet langer naar een onthaalmoeder, omdat die vreesde voor negatieve reacties van andere ouders. Klaagster klaagt er ook over dat *Dag Allemaal* een foto van het meisje van Facebook publiceerde, ook al werd de foto onherkenbaar gemaakt.

Dag Allemaal vraagt zich af of klaagster voldoende persoonlijk belang heeft om een klacht in te dienen. De artikels bevatten weinig gegevens over de familieleden van X, en hun namen worden nergens genoemd. Als een werkgever de broer van X speciaal screende als gevolg van de artikels, is dat het probleem van de werkgever, maar niet van *Dag Allemaal*. Ook met betrekking tot haar kleindochter betwijfelt *Dag Allemaal* het persoonlijk belang van klaagster, aangezien X de foto van het meisje zelf ter beschikking stelde. Bovendien is de foto onherkenbaar gemaakt.

Dag Allemaal zegt te begrijpen dat mevrouw Demeulenaere zich gekwetst voelt door de artikels. Het magazine geeft aan dat het zou gestopt zijn met de artikels, als klaagster dat gevraagd had toen *Dag Allemaal* haar om een reactie vroeg. Maar die vraag heeft klaagster niet gesteld.

Wat de zwangerschap betreft, zegt *Dag Allemaal* dat er voldoende aanwijzingen waren om aan te nemen dat X wel degelijk zwanger was. De journalist stelde met eigen ogen een bollend buikje vast, en X gaf hem de afdruk van een echografie.

De journalist voert verder aan dat hij geregeld publiceerde over psychiatrie en mensen met psychische problemen, en de problematiek goed kent. Hij zegt dat hij wist dat X kort voor de interviews gedwongen opgenomen was in een psychiatrisch

ziekenhuis en dat ze psychische problemen had. Maar op het moment van de interviews was er geen voogdij en waren er geen signalen dat we niet met haar zouden kunnen praten, zegt hij. De journalist geeft aan dat hij nooit de indruk had dat X in een crisis of een psychose zat op de momenten dat hij met haar sprak.

Dag Allemaal wijst ten slotte op de eigenheid van *people press* en van het magazine, dat geen analyse van feiten brengt, maar wel portretten en verhalen van mensen. Daar hoort ook het verhaal van X in thuis.

De journalist geeft ten slotte aan dat hij nog steeds een goed contact heeft met X.

BESLISSING

De Raad oordeelt dat, in het voorliggende geval, de ouders van iemand met ernstige psychische problemen voldoende persoonlijk belang hebben om een klacht in te dienen, wanneer de betrokkene met naam en toenaam optreedt of ter sprake wordt gebracht in de media.

Dag Allemaal liet X aan het woord over haar zwangerschap, waarrond op het moment van de interviews en de artikels al ernstige twijfels bestonden, terwijl de journalist wist of had kunnen weten dat X ernstige psychische problemen had en kort voordien gedwongen opgenomen was geweest in een psychi-

atrisch ziekenhuis. X zat op dat moment in een zeer kwetsbare positie. *Dag Allemaal* heeft daarmee onvoldoende rekening gehouden, en heeft het effect nog versterkt door in verschillende nummers herhaaldelijk op de situatie terug te komen en X herhaaldelijk aan het woord te laten.

Een journalist kan mensen met psychische problemen uiteraard aan het woord laten of in beeld brengen, maar hij hoedt zich ervoor dat betrokkene zichzelf, met of door zijn problematiek, publiek te kijk laat zetten, wat in dit geval herhaaldelijk gebeurd is. Dat X zelf instemde met de interviews, doet niets af aan de plicht van de journalist om "bijzonder omzichtig om te gaan met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie", en om zijn berichtgeving af te wegen tegen het maatschappelijk belang, zoals bepaald in artikel 23 en 24 van de code.

Het maatschappelijk belang woog in dit geval niet op tegen de berichtgeving over en de interviews met X over de twijfelachtige zwangerschap, te meer omdat *Dag Allemaal* zelf herhaaldelijk aangaf dat de interviews mogelijk gebaseerd waren op waanideeën, verzinsels of leugens.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 18 juni 2015

Beslissing over de klacht van Rani Hoste tegen TV Familie

Met een mail van 3 maart 2015 dient mevrouw Rani Hoste een klacht in tegen *TV Familie*. Aanleiding is een artikel in *TV Familie* van 7 januari 2015 onder de titel 'Zo lokt den John vrouwen in bed. Hij ruilde Astrid in voor meerdere vriendinnetjes'. Hoofdredacteur Greg Lievens antwoordt met een mail van 25 maart 2015, waarop Rani Hoste repliceert met een brief van 18 mei 2015.

(...)

DE FEITEN

Het artikel gaat over John Bryan, de ex-partner van Astrid Bryan, en vertelt hoe hij jonge Vlaamse vrouwen probeert te versieren. Een aantal vrouwen getuigt over zijn avances en bij het artikel staan ook foto's van Bryan met enkele vrouwen. Daarbij is ook een foto van klagster Rani Hoste, die niet aan het woord komt in het artikel.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagster klaagt erover dat *TV Familie* de foto van haar met John Bryan publiceerde zonder haar toestemming. Ze is er niet over te spreken dat het blad op die manier de indruk wekt dat zij een relatie zou hebben met Bryan, wat niet zo is en ook nooit geweest is.

Het is de tweede keer dat *TV Familie* de foto publiceerde. De foto werd gemaakt tijdens een feestje in Brugge, waar tientallen vrouwen zich lieten fotograferen met Bryan. De eerste publicatie dateert van 2013. *TV Familie* haalde de foto toen van Twitter, waar klagster ze zelf gepost had. Volgens klagster was het nooit de bedoeling dat media de foto zouden overnemen. Na de publicatie haalde ze de foto meteen offline en vroeg ze via telefoon aan de journalist van *TV Familie* om ze niet meer te gebruiken. De journalist bevestigde dat via mail, en voegde eraan toe dat *TV Familie* de foto zou wissen uit zijn databank.

Klagster was dan ook verrast dat *TV Familie* de foto anderhalf jaar later opnieuw publiceerde, bovendien volledig herkenbaar, terwijl ze de eerste keer onherkenbaar was gemaakt. *TV Familie* kwam volgens klagster de gemaakte afspraken niet na. Bovendien plaatste het blad de foto lukraak bij het artikel en suggereerde daarmee dat ze een relatie zou hebben of gehad hebben met John Bryan, wat niet zo is.

TV Familie zegt dat het nooit een officieel verzoek van klagster ontvangen heeft om de foto niet opnieuw te gebruiken. Het magazine voert ook aan dat de vrouwen op de foto's niet geïdentificeerd worden, en zegt dat alle foto's kaderen in het verhaal over het uitgaansleven van mediafiguur John Bryan. De betrokken foto's waren overigens eerder ook al verschenen op sociale media en op de website van dancing Carré. De hoofdredacteur zegt dat het magazine de foto's niet gebruikt zou hebben als klagster dat officieel gevraagd had.

BESLISSING

TV Familie haalde de foto van klagster van Twitter en publiceerde die in een andere en voor klagster compromitterende context. Het suggereert zo dat klagster het bed zou hebben gedeeld met John Bryan, wat klagster ontkent en waarvoor *TV Familie* geen enkel argument aanbrengt. Bovendien maakte *TV Familie* de foto, anders dan bij de eerste publicatie, niet onherkenbaar en kan klagster duidelijk herkend worden. De publicatie van de foto druipt dan ook in tegen artikel 23 van de Code dat bepaalt: 'De journalist respecteert het privéleven van personen', en tegen de richtlijn bij artikel 22 over het gebruik van materiaal van sociale media die bepaalt: 'Er is bijzondere terughoudendheid vereist wanneer beeldmateriaal wordt gebruikt dat in een totaal andere context op het net werd geplaatst dan die van de nieuwsfeiten waarover bericht wordt. Verspreiding in de ene context betekent niet dat het beeldmateriaal zomaar in een andere context mag worden gebruikt.'

Uit mailcorrespondentie die klagster voorlegt, blijkt ook duidelijk dat een journalist van *TV Familie* in 2013 toezegde dat het magazine de foto niet meer zou gebruiken. *TV Familie* heeft zich niet aan die afspraak gehouden, wat indruist tegen artikel 21 van de code: 'De journalist maakt met bronnen of andere gesprekspartners geen afspraken die zijn onafhankelijkheid in het gedrag brengen. Maar gemaakte afspraken moeten wel worden nageleefd.'

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 18 juni 2015

Beslissing over de klacht van Benjamin Kitobo tegen de VRT en Machteld Libert

Met een brief van 24 januari 2015 dient meester Miet Vermaere, namens haar cliënt de heer Benjamin Kitobo, een klacht in tegen de VRT en journaliste Machteld Libert. Aanleiding zijn twee reportages in *Het Journaal* van 25 november 2014 van respectievelijk 13.00 en 19.00 uur onder de titel 'Kerk onmachtig tegenover priesters die voorwaarden schenden'. Algemeen directeur informatie Luc Rademakers antwoordt met een brief van 12 februari 2015, waarop meester Vermaere repliceert met een brief van 30 april 2015.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 3 juni 2015. Meester Vermaere en mevrouw Lieve Halsberghe waren hierop aanwezig namens Benjamin Kitobo. Hoofdredacteur van *Het Journaal* Björn Soenens en bedrijfsjurist Hilde Minjauw vertegenwoordigden de VRT.

DE FEITEN

De reportages gaan over een gepensioneerde Vlaamse priester die in de jaren '80 kinderen misbruikte, en nu nog steeds een vzw voor weeskinderen in Rwanda leidt. De bisschop van Gent legde de priester een reisverbod en een aantal andere voorwaarden op, maar die houdt zich daar niet aan. Volgens de reportages voelt de Kerk zich onmachtig ten aanzien van priesters die misbruik pleegden en zich niet aan de voorwaarden houden, en heeft ze geen pasklare oplossing daarvoor. In de reportages komt de bisschop van Gent aan het woord, die zegt dat Rome de priester best zou laïciseren, en dat hij die vraag al gesteld heeft en opnieuw zal stellen aan het Vaticaan.

Het Journaal van 19.00 uur voegt nog toe dat de ereconsul besliste om de priester geen visum voor Rwanda meer te geven, en zegt dat de bisschop van Gent tevreden is met die beslissing.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager, die zelf slachtoffer is van seksueel misbruik in de Kerk, zegt dat de reportage niet strookt met de waarheid. Volgens klager draait de reportage de zaken om en stelt ze de Kerk voor als slachtoffer, door te zeggen dat die zich 'onmachtig voelt ten aanzien van priesters die misbruik pleegden en zich niet aan de voorwaarden houden'. De journaliste neemt klakkeloos de woorden van de bisschop van Gent over en presenteert dat als de waarheid aan de kijker. Dat de priester naar Rwanda reisde is waar, zegt klager, maar de rest is het standpunt van de bisschop, dat de journaliste kritiekloos overneemt, terwijl de waarheid is dat de bisschop al jaren schuldig verzuim pleegt, maar dat zegt de reportage niet.

Klager vindt dat de journaliste de bisschop onvoldoende kritisch ondervraagd heeft over de naleving van de maatregelen door de priester, en bovendien heeft nagelaten om na te gaan of de bisschop wel ooit maatregelen heeft opgelegd.

De journaliste had volgens klager ook moeten vragen waarom de bisschop het gerecht niet op de hoogte heeft gebracht van de problematiek. Daardoor komt de bisschop er makkelijk vanaf, wat volgens klager leidde tot een ongepast zelfbeklag van de bisschop.

Klager noemt deze benadering ongepast en kwetsend voor alle slachtoffers van seksueel misbruik in de Kerk. Bovendien laat *Het Journaal* de bisschop zijn standpunt ventileren zonder ook de slachtoffers om hun mening te vragen, terwijl de journaliste volgens klager wist dat minstens één slachtoffer bereikbaar was. Verder bevatten de reportages volgens klager een aantal feitelijke fouten, onder meer over de verjaring van de feiten, over de leeftijd van de priester, over zijn openbaar optreden als priester en over de beslissing van de ereconsul om geen visum te geven.

Er waren feiten van misbruik die slechts verjaarden in 2010 en nog niet verjaard waren op het ogenblik dat de bisschop maatregelen oplegde aan de priester, als hij die al oplegde. Klager wijst er ook op dat een ereconsul niet kan beslissen over de toekenning van een visum. De journaliste heeft deze feiten onvoldoende gecheckt en brengt alleen de officiële versie van de Kerk, terwijl ze het dossier al lang kende.

Klager vindt ten slotte dat de VRT de problematiek van seksueel misbruik in de Kerk over het algemeen eenzijdig belicht en te weinig aandacht heeft voor de slachtoffers.

De VRT zegt dat *Het Journaal* het item bracht vanuit de invalshoek van de Kerk die een reisverbod ten aanzien van een pedofiele priester blijkbaar niet kan afdwingen. De redactie koos daarmee voor de hoofdzaak op dat moment, en het is normaal dat een redactie zulke keuzes maakt. Precies daarom belde de journaliste met de bisschop van Gent en met de ereconsul over het reisverbod. De reportage vertrok in dit geval niet vanuit de slachtoffers van seksueel misbruik, en daarom kwamen feiten en slachtoffers niet aan bod.

De reportage kon vanwege de beperkte tijd ook niet ingaan op alle opgelegde voorwaarden en koos daarom voor het reisverbod. Maar beide reportages gingen wel degelijk uit van de vaststaande realiteit dat de priester zich schuldig maakte aan seksueel misbruik, wat expliciet door het nieuwsanker in de inleiding werd vermeld.

De VRT wijst er ook op dat ze in andere reportages wel degelijk aandacht besteedde aan verschillende facetten van en standpunten over seksueel misbruik in de Kerk, ook aan het standpunt van de slachtoffers, maar alles kan niet altijd aan bod komen.

Wat de passage over de verjaring betreft, argumenteert de VRT dat de reportage niet zegt vanaf wanneer welke feiten precies verjaard zijn. Maar de verjaring is zeker een feit sinds 2010. Die passage kan dan ook moeilijk als een fout worden beschouwd, zegt de VRT.

Wat het visum betreft, zegt de VRT dat de ereconsul wel degelijk bevestigde dat de priester geen visum meer zou krijgen. Andere mogelijke onnauwkeurigheden over de leeftijd van de priester en het moment van zijn pensionering, noemt de VRT niet echt relevant.

BESLISSING

Het Journaal behandelt het dossier rond de priester vanuit de invalshoek van de maatregelen die de Kerk hem oplegde. Dat is een relevante redactionele insteek voor een item van twee minuten, waarin niet alle aspecten rond seksueel misbruik in de Kerk aan bod kunnen komen.

De journaliste interviewt de bisschop van Gent over het reisverbod en geeft zijn standpunt waarheidsgetrouw en onafhankelijk weer, wat dat standpunt ook moge zijn. Dat het standpunt controversieel kan overkomen, ligt niet aan de redactionele aanpak van de journaliste.

Het probleem van de verjaring is een – overigens niet eenvoudige – juridisch-technische kwestie waarover de reportage geen oordeel velt. De Raad stelt verder vast dat de formulering van enkele passages in het verslag onnauwkeurig is, maar de onnauwkeurigheden zijn niet van die aard dat ze als een beroepsrechtelijke fout beschouwd kunnen worden.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 18 juni 2015

Beslissing over de klacht van Filip Rasschaert tegen *Het Laatste Nieuws*

Met een mail van 18 maart 2015 dient de heer Filip Rasschaert, korpschef van de politiezone Gent, een klacht in tegen *Het Laatste Nieuws*. Aanleiding zijn een artikel in *Het Laatste Nieuws* van 13 maart 2015 onder de titel: *“Sorry, agent heeft recap”*. Vader vindt zelf dader van vluchtmisdrijf, maar politie doet niks’ en een artikel van 14 maart 2015 onder de titel: *‘Politie kan vluchtende aanrijder dan toch verhoren’*. (...)

DE FEITEN

De artikels gaan over een ongeval met vluchtmisdrijf, waarbij een auto twee fietsers aanreed. De fietsers waren vader en zoon. De vader kwam de bestuurder van de auto zelf op het spoor en stapte met die gegevens naar de politie. Volgens het eerste artikel deed de politie niets met de informatie. Het artikel laat de vader aan het woord die zijn verontwaardiging uit en zegt dat de verdachte niet meteen verhoord werd, omdat de agent die na het ongeval de vaststellingen deed, met ‘recap’ was. Ook de woordvoerder van de politie en de burgemeester komen kort aan het woord. De woordvoerder zegt dat hij niet onmiddellijk iets te weten kan komen over de zaak, en dat ‘als het klopt dat die medewerker momenteel thuis zit, (...)’ het verhoor inderdaad nog niet gebeurd zal zijn’.

Daags nadien schrijft de krant in een opvolgartikel dat de chauffeur intussen wel verhoord werd. De vader dankt in het artikel de politie en zegt dat die hem heel goed geholpen heeft. Ook de woordvoerder van de politie komt opnieuw aan het woord, die zegt dat de politie na het eerste contact met de vader wel onmiddellijk optrad en dat de zaak een half uur nadien opgelost was.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager stoort zich vooral aan de titel en meer bepaald de boventitel van het eerste artikel, waarin gezegd wordt dat de politie niets deed met de informatie van de vader. De titel is sensationeel en strookt volgens klager niet met de inhoud van het artikel.

Het klopt volgens klager niet dat de politie niets deed met de informatie van de vader. Onmiddellijk nadat de vader de politie contacteerde met gegevens over de vermoedelijke dader, heeft de politie daarvan een proces-verbaal opgemaakt en de nodige maatregelen genomen, zodat de dader binnen het half uur geïdentificeerd was en de feiten opgehelderd waren. Dat er niet meteen een verhoor gebeurde, noemt klager logisch, omdat een verhoor het best gebeurt door de agenten die het ongeval vaststelden nadat alle gegevens verzameld zijn, en rekening houdend met de rechten van de verdediging, waaronder het recht op bijstand door een advocaat. Maar dat betekent niet dat er niets gebeurde, zoals de boventitel van het artikel meldt.

Klager wijst er ook op dat de journalist aan de woordvoerder van de politie alleen vroeg of de verdachte al verhoord was. De journalist zei niets over de verontwaardiging van de vader over het onderzoek, en vroeg ook niets over andere elementen in de afhandeling van de zaak. Zo kreeg de politie volgens klager niet de kans om het echte verhaal te vertellen. Als de journalist de bezorgdheden van het slachtoffer had weergegeven, had de woordvoerder het proces-verbaal kunnen laten opzoeken. Maar de woordvoerder heeft niet permanent alle databestanden bij de hand, en als hij op een bepaald moment zegt dat hij iets niet weet, dan weet hij het niet.

Klager eiste na het eerste artikel een rechtzetting, en het tweede artikel voldoet daar volgens hem niet aan. De imago-schade voor de politie was een feit, en het tweede artikel verscheen alleen op de regionale pagina’s, terwijl het eerste op de nationale pagina’s stond.

Klager wijst er ten slotte op dat het Comité P, naar aanleiding van het artikel, de zaak onderzocht en concludeerde dat de politie

alles deed wat nodig was, en dat haar medewerkers ‘geen gebrek aan professionaliteit kan verweten worden’. Die conclusie staat in schril contrast met de berichtgeving in de krant, aldus klager.

Het Laatste Nieuws noemt de boventitel en titel waarheidsgetrouw en correct, en zegt dat hij past binnen de context van het artikel. Het artikel gaat over de verontwaardiging van het slachtoffer van een vluchtmisdrijf, dat zich onheus behandelt voelt door de politie. De titel verwoordt daarbij niet de conclusie van de journalist, maar de reactie van het slachtoffer, die zich in de steek gelaten voelt door de politie. Bovendien moeten titel en boventitel samen met de inleiding van het artikel gelezen worden, en daarin staat duidelijk dat de dader niet verhoord werd, wat de politie op dat moment niet betwistte.

De krant voert verder aan dat de journalist de woordvoerder van de politie wel degelijk de kans gaf om het hele verhaal te vertellen. Hij stelde twee duidelijke vragen, maar de woordvoerder liet na om de reactie van de vader te nuanceren en in perspectief te plaatsen, bijvoorbeeld over het moment waarop een verhoor het best gebeurt. Precies daarom vroeg de journalist ook een reactie aan de burgemeester. De journalist heeft fair gehandeld en alles gedaan om correct te informeren. Dat hij een ontoereikend antwoord kreeg van de politie, ligt aan de woordvoerder en niet aan de journalist. De krant wijst erop dat de politie de gepubliceerde quote van de woordvoerder overigens niet betwist. Er is zeker geen sprake van sensatiezucht, zegt de krant.

De journalist die het artikel schreef, zegt dat hij ook een titel schreef, maar dat die gewijzigd is door de eindredactie van de krant, zoals wel vaker gebeurt. Hij voegt daaraan toe dat de gewijzigde titel wel overeenkomt met de inhoud van het artikel. Het eerste artikel bevat volgens *Het Laatste Nieuws* dus geen fouten. Het tweede artikel is dan ook geen rechtzetting, maar een opvolgartikel. Het komt aan de krant toe om te beslissen op welke plaats ze opvolgartikels plaats, op de nationale of op de regionale pagina’s.

BESLISSING

Het betwiste eerste artikel is gebaseerd op informatie van het slachtoffer van het vluchtmisdrijf, en gaat vooral in op de verontwaardiging van het slachtoffer over het feit dat de dader nog niet werd verhoord, nadat hij de politie de nodige informatie over de dader had bezorgd. De journalist heeft geprobeerd om dit te checken bij de woordvoerder van de politie. Die was op dat ogenblik nog niet op de hoogte van de feiten en de precieze stand van zaken, en kon geen bijkomende informatie geven. Het wordt niet betwist dat de journalist zijn reactie correct heeft weergegeven. Op basis van deze, weliswaar zeer summier reactie, kon de journalist besluiten dat de versie van het slachtoffer klopte en dat de dader nog niet verhoord was.

Wat de omstreden boventitel van het artikel betreft, die niet door de journalist zelf werd gemaakt, meent de Raad dat deze inderdaad wel zeer affirmatief meldt dat de politie ‘niets doet’. In het artikel wordt nochtans vermeld dat de politie bij de garagehouder geïnformeerd zou hebben over de identiteit van de bestuurder van de auto. Volgens het slachtoffer was met die informatie echter nog niets gebeurd, omdat de politieman die de vaststellingen had gedaan recap had, waardoor de dader nog niet kon verhoord worden. De Raad meent dan ook dat deze titel in zijn algemeenheid overdreven is en niet strookt met de inhoud van het artikel.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond wat de titel betreft.

Brussel, 18 juni 2015

Raad voor de Journalistiek

Beslissing over de klacht van Erik en Marina De Vlaeminck-Swyngedauw tegen *Primo Magazine* en *TVgids*

Met een mail van 7 april 2015 dient meester Kurt Vanlerberghe, namens zijn cliënten de heer Erik De Vlaeminck en mevrouw Marina Swyngedauw, een klacht in tegen *Primo Magazine* en *TVgids* (verder aangeduid als *Primo*). Aanleiding is een artikel in *Primo* van 31 maart 2015 onder de titel 'Roger De Vlaeminck. "Het moment dat Eric in mijn armen viel, koester ik voor de rest van mijn leven"'.
 Hoofdredacteur Vic Dennis antwoordt met een mail van 13 april 2015, waarop meester Vanlerberghe repliceert met een mail van 4 mei 2015.

(...)

DE FEITEN

Het artikel is een interview met ex-wielrenner en -veldrijder Roger De Vlaeminck. Hij getuigt over het jarenoude conflict met zijn broer en ex-wielrenner en -veldrijder Erik De Vlaeminck, en vertelt ook dat Erik dement is en in een woonzorgcentrum verblijft. Bij het artikel staan foto's uit het wielerverleden van de twee broers, en twee foto's van de demente Erik De Vlaeminck, die genomen zijn in het woonzorgcentrum.

Roger spreekt in het interview ook over de echtgenote van Erik, Marina Swyngedauw, die volgens hem een grote rol speelde in het conflict tussen hem en zijn broer. Hij noemt haar een dominante vrouw en zegt dat hij de journalist en de lezer de verhalen over haar wil besparen. Roger vertelt ook hoe hij en Erik zich in zijn beleving in het woonzorgcentrum uiteindelijk met elkaar verzoenden.

Verder gaat het interview over het wielerverleden van de twee broers.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers nemen het niet dat het hele interview over hen gaat, zonder dat de journalist hen gecontacteerd heeft om ook hun mening te vragen en hen een kans op wederhoor te geven. Erik De Vlaeminck had weliswaar niet zelf kunnen reageren, maar zijn echtgenote wel. Zij was normaal bereikbaar. Ze heeft geen weet van het feit dat *Primo* haar via het woonzorgcentrum probeerde te bereiken, zoals het magazine beweert.

Klagers zijn ook en vooral kwaad over de publicatie van de foto's van de zichtbaar demente Erik De Vlaeminck. *Primo* heeft daarvoor geen toestemming gevraagd en het is – zeker gezien de kwetsbare situatie van Erik – een schending van de privacy en de menselijke waardigheid. Rekening houdend met het conflict tussen de twee broers had de journalist nog extra terughoudend moeten zijn. Tegen de foto's uit het wielerverleden van Erik De Vlaeminck hebben klagers geen bezwaar, die behoren tot het publieke domein.

De passage over de verzoening tussen de twee broers noemen klagers vreemd, aangezien het artikel tegelijk beschrijft hoe communicatie met Erik eigenlijk niet meer mogelijk is.

Klagers nemen ook aanstoot aan de negatieve uitspraken over echtgenote Marina Swyngedauw, te meer omdat zij geen kans op wederhoor kreeg.

Ten slotte wijzen klagers erop dat één van de twee foto's bewerkt is. Op de foto poseert Roger met een grote foto van zijn broer Erik, maar eigenlijk hield volgens klager Roger een blanco kader vast, en heeft *Primo* de afbeelding van zijn broer daar achteraf in gemonteerd.

Primo zegt dat het de echtgenote van Erik de Vlaeminck voor publicatie heeft proberen te contacteren. Het liet naar eigen zeggen een boodschap achter in het woonzorgcentrum met de vraag om die door te geven aan Marina Swyngedauw, die elke dag op bezoek kwam. We wilden wel degelijk wederhoor geven, zegt *Primo*, dat zou het interview bovendien verrijkt hebben, maar we kregen geen reactie. Het magazine zegt ook dat het interview werd bijgewoond door een vertrouwenspersoon van Roger De Vlaeminck, die het artikel vooraf heeft nagelezen en zijn akkoord heeft gegeven voor publicatie.

Wat de foto's van Erik in het woonzorgcentrum betreft, wijst *Primo* erop dat Roger de foto's aan de journalist gaf met de uitdrukkelijke toestemming om ze te publiceren. We wilden recente foto's van Erik, en Erik komt er goed op voor, zegt *Primo*. De foto's zijn positief en niet compromitterend. Compromitterende foto's suggereren iets wat er niet is, en dat is bij deze foto's niet het geval, argumenteert *Primo*.

Verder zegt *Primo* dat het niets nieuws heeft geschreven. Het conflict tussen de twee broers en ook de dementie van Erik waren algemeen bekend. Roger getuigde op televisie ook al over zijn zieke broer. Dat verhaal hebben we gebracht op een positieve manier met focus op de verzoening tussen de twee broers na een jarenlange vete. In die positieve benadering passen ook de twee foto's van Erik in het woonzorgcentrum, besluit *Primo*.

Primo geeft ten slotte toe dat het één van de twee foto's zo gemonteerd heeft alsof Roger de foto vasthoudt, maar zegt dat die montage het beeld van Erik niet vertekent en de waarheid geen geweld aandoet. Maar mochten we geweten hebben dat de foto's tot commotie zouden leiden, dan zouden we foto's van een jaar eerder gepubliceerd hebben, zegt *Primo*.

BESLISSING

Wat de kans op wederhoor betreft, spreken de versies van klagers en *Primo* elkaar tegen. De Raad kan op basis van die gegevens niet uitmaken of *Primo* aan klagers een loyale kans op wederhoor heeft gegeven, en kan hierover dan ook geen uitspraak doen.

Het is duidelijk dat Erik De Vlaeminck zich in een maatschappelijk kwetsbare situatie bevindt. De foto's, genomen in het woonzorgcentrum, tonen hem in zijn kwetsbaarheid en behoren tot de privésfeer. De toestemming van zijn broer Roger volstond niet om ze te publiceren. De journalist had hiervoor toestemming moeten vragen aan en verkrijgen van de echtgenote van Erik. De Raad is dan ook van oordeel dat de publicatie van de foto's indruist tegen artikel 23 van de code dat bepaalt: 'De journalist respecteert het privéleven en gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie', en tegen artikel 24 dat bepaalt: 'De journalist respecteert de menselijke waardigheid en tast ze niet verder aan dan noodzakelijk is in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.'

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 18 juni 2015

Beslissing over de klacht van Samuel Friedman tegen *Joods Actueel*

Met twee brieven van 7 en 24 augustus 2014 dient de heer Samuel Friedman een klacht in tegen *Joods Actueel*. Aanleiding zijn twee artikels in *Joods Actueel* van respectievelijk juli 2014 onder de titel '*Joods Actueel onderneemt stappen tegen 'anoniem' Joods blaadje*', en augustus 2014 onder de titel '*Recht van antwoord: Sam Friedman*'.

Redacteur Guido Joris van *Joods Actueel* antwoordt met een mail van 27 maart 2015, waarop Samuel Friedman repliceert met een mail van 30 april 2015.

(...)

DE FEITEN

Het eerste artikel gaat over een digitaal Jiddisch tijdschrift, *Antverpene Tzeitung*. *Joods Actueel* schrijft daarin dat *Antverpene Tzeitung* verschijnt zonder vermelding van een verantwoordelijke uitgever en noemt dat onwettig. Het wijst klager Samuel Friedman aan als de man achter *Antverpene Tzeitung* en voegt daar een aantal aantijgingen aan toe, onder meer dat Friedman bij verschillende Joodse verenigingen na interne ruzies de laan werd uitgestuurd, dat hij zichzelf promoveerde tot hoofd van zijn eigen Joodse veiligheidsdienst en dat hij ideologisch aanleunt bij een extremistische anti-Israël beweging. Het artikel citeert anonieme bronnen die Friedman 'een uiterst manipulatief persoon' noemen, met de 'reputatie om confrontatie en conflicten op te zoeken'.

Het tweede artikel bevat een recht van antwoord van Samuel Friedman, waaruit *Joods Actueel* een aantal passages schrapt omdat ze naar eigen zeggen niet relevant waren, en waaraan het blad ook een aantal commentaren toevoegde.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager noemt het eerste artikel lasterlijk en een karaktermoord. Hij zegt dat *Joods Actueel* hem aanvalt omdat ze van mening verschillen over de staat Israël en over de vertegenwoordiging van de Joodse gemeenschap in België. *Joods Actueel* voert een haatcampagne, gebaseerd op leugens en ingegeven door een groep die met hem wil afrekenen, en handelt journalistiek niet onafhankelijk, zegt klager.

Klager wijst op een aantal fouten en onwaarheden. Hij geeft toe dat hij soms materiaal levert voor *Antverpene Tzeitung*, maar ontkent dat hij de verantwoordelijke uitgever is. *Joods Actueel* baseert die bewering op een artikel van professor Rosenberg, maar die heeft het in zijn publicatie volgens klager niet over hem, maar over zijn bijna naamgenoot Isaak Friedman.

Klager ontkent ook hij bij verschillende organisaties na interne geruzie de laan werd uitgestuurd. Hij staft dat met mails van twee organisaties, die kort na publicatie van het artikel aan *Joods Actueel* lieten weten dat er geen sprake was van ruzie en dat de passage over het ontslag niet klopte. *Joods Actueel* heeft daarover pas na zes maanden een korte rechtzetting gepubliceerd, terwijl dat meteen in het eerstvolgende nummer had gekund, aangezien daarin ook het recht van antwoord van klager stond. Verder ontkent klager dat hij ooit ziekenhuisrabbijn wilde worden en dat hij zichzelf promoveerde tot hoofd van zijn eigen veiligheidsdienst, en neemt hij aanstoot aan de bewering dat hij aanleunt bij een extremistische anti-Israël beweging. Klager noemt zich wel antizionist, maar ontkent dat hij bij de betrokken beweging aanleunt. Het artikel stelt beweringen voor als feiten en schetst hem zo als een manipulator met negatieve trekken, zegt klager.

Hij is ook kwaad over de publicatie van een foto van hem met

politica Annick De Ridder, waarvan hij aan *Joods Actueel* had gevraagd om die niet te publiceren omdat een orthodoxe Joodse man publiek niet spreekt met een vrouw tenzij het over formele zaken gaat, maar *Joods Actueel* publiceerde de foto toch, volgens klager om een verkeerde interpretatie uit te lokken.

Ten slotte vindt klager dat *Joods Actueel* hem voor publicatie van het eerste artikel had moeten contacteren met het oog op wederhoor, wat niet is gebeurd. Na publicatie stuurde hij een recht van antwoord, maar daarvan zijn slechts beperkte passages gepubliceerd. *Joods Actueel* heeft er stukken uit geschrapt en nieuwe onwaarheden aan toegevoegd, zegt klager, waarna hij een tweede recht van antwoord stuurde, dat *Joods Actueel* nooit publiceerde.

Joods Actueel zegt dat het artikel gebaseerd is op controleerbare feiten, publieke bronnen en geverifieerde anonieme bronnen. De passage dat klager materiaal levert voor *Antverpene Tzeitung*, is gebaseerd op feitelijke observaties en op de getuigenissen van een politicus en professor Rosenberg. Volgens *Joods Actueel* duidde Rosenberg klager wel degelijk aan als de man achter *Antverpene Tzeitung*, en ging de naamsverwisseling in zijn publicatie alleen over het voorzitterschap van de organisatie SPT en niet over *Antverpene Tzeitung*. Bovendien geeft klager zelf toe dat hij nauw verbonden is met *Antverpene Tzeitung*, zegt *Joods Actueel*.

De beweringen over het moeilijke karakter van klager en de interne ruzies bij verschillende organisaties zijn volgens *Joods Actueel* gebaseerd op verschillende bronnen die anoniem wensen te blijven.

Joods Actueel voert ten slotte aan dat het zich inschikkelijk heeft getoond ten aanzien van klager door een recht van antwoord te publiceren dat eigenlijk niet voldeed aan de wettelijke vereisten. En daarbovenop kwam nog een rechtzetting over het ontslag van klager door twee organisaties, nadat de redactie een mail van de organisaties had ontvangen. Tegelijk geeft *Joods Actueel* toe dat het beter was geweest om klager in het eerste artikel wederhoor te geven.

BESLISSING

Het eerste artikel uit ernstige beschuldigingen ten aanzien van klager zonder hem wederhoor te geven. *Joods Actueel* publiceert in het tweede artikel wel een wederwoord onder de vorm van een ingekort en becomingariseerd recht van antwoord, en herroept zes maanden later in een korte rechtzetting de foute beweringen over het ontslag van klager bij twee Joodse organisaties. Maar gezien de ernst van de beschuldigingen die de eer en de goede naam van klager betreffen, is de Raad van oordeel dat het wederwoord en de rechtzetting achteraf het gebrek aan wederhoor vooraf onvoldoende compenseren, en dat het eerste artikel niet strookt met artikel 20 van de code dat bepaalt: '*Wanneer een journalist in zijn berichtgeving zelf ernstige beschuldigingen uit, met name wanneer die de eer en de goede naam betreffen, is het aangewezen dat hij de betrokkene voor de publicatie of de uitzending contacteert en hem loyaal de kans biedt hierop te reageren*'.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 18 juni 2015

A middle-aged man with short brown hair, wearing a dark grey suit, a light blue shirt, and a blue and white striped tie, stands in a library. He is holding an open book with both hands. The background is filled with bookshelves containing various books. A bright blue rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text. At the bottom of the image, there is another bright blue banner with white text and a logo.

Het moet
niet altijd
Rik Torfs
zijn ...

Zoek eens op

www.expertendatabank.be